

ทำเนียบรัฐบาล

รัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี
(พ.ศ. ๒๕๕๗ - พ.ศ. ๒๕๖๒)

ทำเนียบรัฐบาล

รัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

ชื่อหนังสือ

ทำเนียบรัฐบาล รัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

(พ.ศ. ๒๕๕๗ - พ.ศ. ๒๕๖๒)

เจ้าของโครงการ

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ

ISBN : ๙๗๘-๖๑๖-๒๓๕-๓๓๐-๗

พิมพ์ครั้งแรก กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒

จำนวน ๑๒๘ หน้า

จำนวนพิมพ์ ๒๕๕ เล่ม

ออกแบบและพิมพ์ที่

บริษัท ไอ.เอส.พรินติ้ง เฮ้าส์ จำกัด

เลขที่ ๑๑๓/๑๓ ซอยวัดสุวรรณศิริ ถนนบรมราชชนนี

แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๔๒๔ ๖๙๔๔

โทรสาร ๐ ๒๔๓๔ ๓๘๐๒

จัดทำโดย

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

เลขที่ ๑ ทำเนียบรัฐบาล ถนนนครปฐม เขตดุสิต กรุงเทพฯ

๑๐๓๐๐

คำนำ

ทำเนียบรัฐบาล เป็นสถานที่สำคัญและมีประวัติความเป็นมาอย่างต่อเนื่องยาวนานในฐานะศูนย์กลางการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล และยังเป็นสถานที่ต้อนรับผู้นำและบุคคลสำคัญระดับประเทศของรัฐบาล ตลอดจนใช้เป็นสถานที่จัดงานพระราชพิธี รัฐพิธีในโอกาสต่าง ๆ ซึ่งในระหว่างการบริหารประเทศของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาลได้รับการพัฒนา ปรับปรุง สร้างสรรค์ ทั้งอาคารสถานที่ที่มีอยู่เดิม และอาคารสถานที่ที่สร้างขึ้นใหม่ รวมถึงการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณโดยรอบทำเนียบรัฐบาล ให้เป็นไปตามดำริของนายกรัฐมนตรี ที่ต้องการให้ทำเนียบรัฐบาลมีความสง่างาม และเพิ่มประสิทธิภาพของการเป็นศูนย์กลางการบริหารราชการแผ่นดิน

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีตระหนักถึงความสำคัญของประวัติศาสตร์และศิลปกรรมของ ทำเนียบรัฐบาล จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาจัดทำหนังสือเกี่ยวกับการพัฒนา ภูมิสถาปัตยกรรมทำเนียบรัฐบาลในรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ดำเนินการ รวบรวมข้อมูลและรายละเอียดการปรับปรุงพัฒนาทำเนียบรัฐบาล ที่เน้นความสวยงามสอดคล้อง และกลมกลืนเชิงสถาปัตยกรรม รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ จัดทำเป็นหนังสือ เพื่อใช้เป็น เอกสารอ้างอิงข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์และบันทึกไว้เป็นผลงานสำคัญอีกด้านหนึ่งของรัฐบาล ในการนี้ คณะกรรมการฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือ “ทำเนียบรัฐบาล” รัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี (พ.ศ. ๒๕๕๗ - พ.ศ. ๒๕๖๒) จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจ ได้นำไปศึกษาเรียนรู้ และทราบถึงวิสัยทัศน์ของนายกรัฐมนตรีในการพัฒนาทำเนียบรัฐบาล ให้เป็นสถานที่สำคัญในการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย และทรงคุณค่าทาง ประวัติศาสตร์ตลอดไป

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

สารบัญ

ทำเนียบรัฐบาลในวันวาน	๖
วิสัยทัศน์นายกรัฐมนตรี	๑๐
ทำเนียบรัฐบาล ณ วันนี้	๑๒
ตึกไทยคู่ฟ้า	๑๔
ตึกสันติไมตรี	๔๐
ตึกบัญชาการ	๖๒
ตึกนารีสโมสร	๗๖
ตึกภักดีบดินทร์	๙๐
ภูมิทัศน์ทำเนียบรัฐบาล	๑๑๒

ทำเนียบรัฐบาล...ในวันวาน

หากมองย้อนประวัติศาสตร์ชาติไทยกว่าจะมาสู่ความมั่นคง มั่งคั่งได้อย่างทุกวันนี้ ประเทศไทยผ่านเรื่องราวมากมายหลายมิติ ภายใต้การปกครองประเทศหลากหลายรูปแบบจนมาถึงจุดเปลี่ยนสำคัญ จากการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ที่มีกษัตริย์เป็นผู้ปกครองและมีสิทธิ์ขาดในการบริหารประเทศ ผ่านสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ นับแต่นั้นมา สถานที่ที่ใช้เป็นทำเนียบรัฐบาลไทยตามระบอบประชาธิปไตยจึงเริ่มมีขึ้น โดยมีการใช้สถานที่สำคัญหลายแห่งเป็นที่ตั้งของทำเนียบรัฐบาลจนมาถึงทำเนียบรัฐบาลในปัจจุบัน

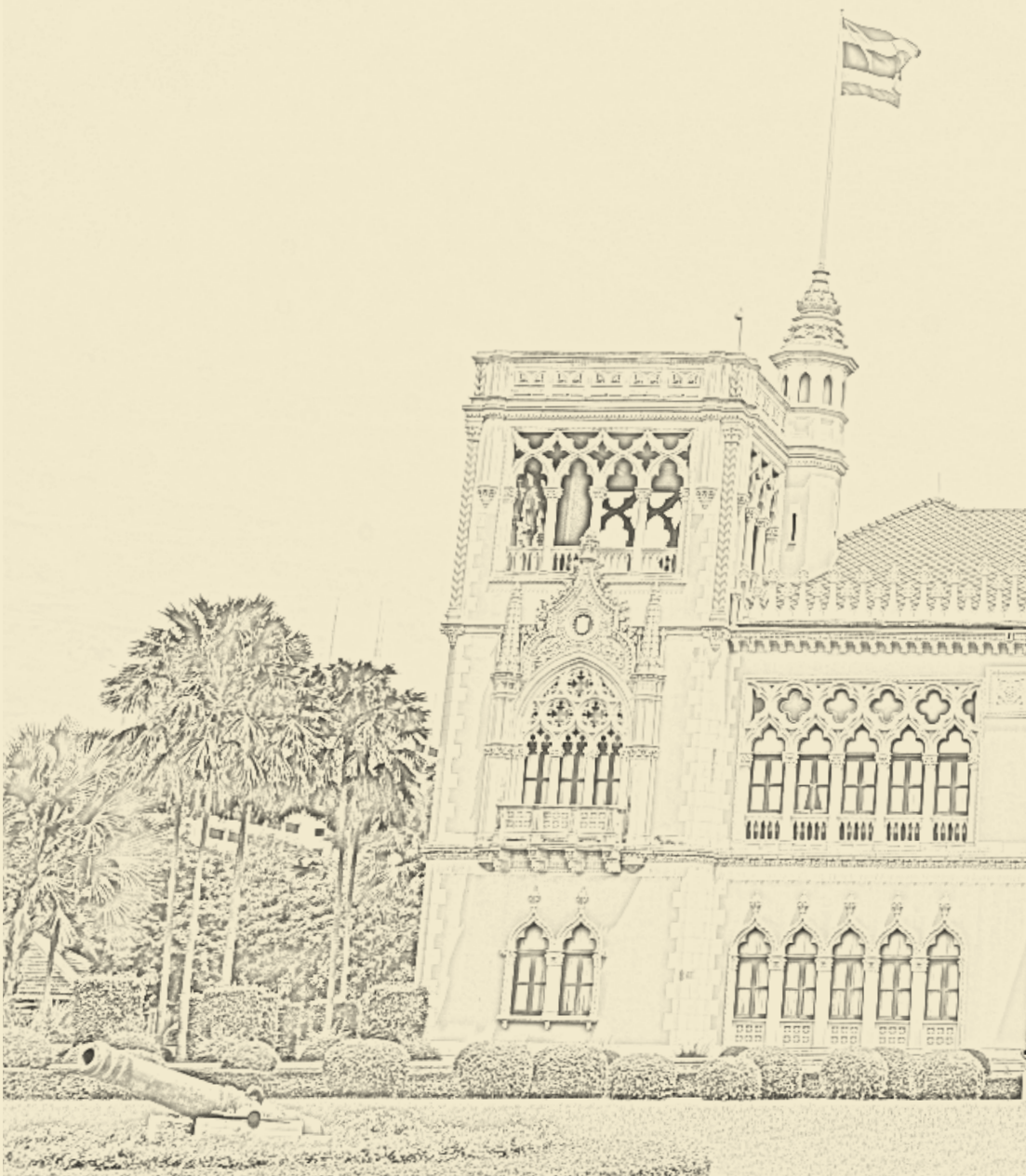
ประวัติความเป็นมาของทำเนียบรัฐบาล เริ่มต้นจากเจ้าของบ้านนรสิงห์ พลเอก พลเรือเอก มหาเสวกเอก เจ้าพระยาวราชมหาพ (ม.ล. เพ็ญ พึ่งบุญ) ได้มีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (นายปรีดี พนมยงค์) เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๔ เพื่อเสนอขายบ้านนรสิงห์ให้แก่รัฐบาลในราคา ๒ ล้านบาท เนื่องจากบ้านใหญ่โตต้องเสียค่าบำรุงรักษาสูง ซึ่งขณะนั้นกระทรวงการคลังปฏิเสธ แต่เมื่อถึงเดือนกันยายนปีเดียวกัน จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี เห็นควรให้ซื้อบ้านนรสิงห์เพื่อใช้เป็นสถานที่รับรองแขกบ้านแขกเมือง จึงได้ตกลงซื้อขายกันในราคา ๑ ล้านบาท โดยคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ คือ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภา และ พลเอก เจ้าพระยาพิชเยนทรโยธิน (อุม อินทรโยธิน) ให้กระทรวงการคลังจ่ายเงินสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ แล้วมอบบ้านนรสิงห์ให้สำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ดูแล โดยให้รัฐบาลใช้เป็นสถานที่รับแขกบ้านแขกเมือง และเป็นที่ตั้งทำเนียบรัฐบาลตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๔ เป็นต้นมา บ้านนรสิงห์จึงเปลี่ยนชื่อเป็น “ทำเนียบสามัคคีชัย” และเป็น “ทำเนียบรัฐบาล” โดยลำดับ

ต่อมาวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๖ คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติการซื้อทำเนียบรัฐบาลจากสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ในราคา ๑๗,๗๘๐,๘๐๒.๓๖ บาท (สิบเจ็ดล้านเจ็ดแสนแปดหมื่นแปดร้อยสองบาทสามสิบหกสตางค์) และโอนกรรมสิทธิ์แล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๒

จากวันนั้นจวบจนปัจจุบันทำเนียบรัฐบาลยังคงทำหน้าที่ในการเป็นสถานที่ปฏิบัติราชการของผู้บริหารประเทศอย่างต่อเนื่องยาวนาน แต่ด้วยวันเวลาที่ผันผ่านทำให้อาคารต่างๆ เสื่อมสภาพไปตามกาลเวลา ประกอบกับมีการใช้งานที่หลากหลายในทุกอาคารอยู่เป็นประจำ อย่างไรก็ตาม ทำเนียบรัฐบาลได้มีการบูรณะปรับปรุงครั้งใหญ่ เมื่อครั้งที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมผู้นำเศรษฐกิจเอเปค ในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อให้ทำเนียบรัฐบาลมีความสง่างามในการต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง

กระทั่งเมื่อ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีลำดับที่ ๒๙ ของประเทศไทย ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและคุณค่าของการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมโบราณของทำเนียบรัฐบาล จึงมีดำริให้บูรณะ ปรับปรุงทำเนียบรัฐบาลครั้งใหญ่ ซึ่งปรากฏการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นคือ การสร้างอาคารหลังใหม่ “ตึกภักดีบดินทร์” เพื่อให้เป็นอาคารอเนกประสงค์ รองรับการใช้งานได้หลากหลาย และให้มีการปรับปรุง “ตึกไทยคู่ฟ้า” “ตึกนาวิสิมสร” ให้คงความสวยงามและคงคุณค่าของการเป็นอาคารอนุรักษ์ที่เปี่ยมไปด้วยศิลปะในการออกแบบ รวมถึง “ตึกสันติไมตรี” ก็ได้รับการปรับปรุง ซ่อมแซม ให้มีความสวยงามมากขึ้น และมีการติดตั้งระบบแสง สี เสียง ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย

ขณะที่ “ตึกบัญชาการ ๑” และ “ตึกบัญชาการ ๒” มีการสร้างสถาปัตยกรรมตกแต่งภายนอกอาคารหลังเดิมเพื่อปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ภายนอกให้สอดคล้องกลมกลืนกับตึกไทยคู่ฟ้า และสร้างความสวยงามแก่อาคารสำคัญ ทำให้ทำเนียบรัฐบาลโฉมใหม่รายล้อมไปด้วยหมู่อาคารที่สะท้อนคุณค่าทางสถาปัตยกรรมและความงามที่เป็นหนึ่งเดียวกัน

นอกจากการให้ความสำคัญกับสถาปัตยกรรมและการตกแต่งภายในของทุกอาคารแล้ว พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ยังตระหนักถึงคุณค่าในรายละเอียดต่างๆ โดยมีดำริให้ปรับภูมิทัศน์รอบพื้นที่ทำเนียบรัฐบาล เช่น การปลูกสวนไม้หอม ไม้มีค่า การประดับอ่างบัวอันสวยงาม การสร้างเสาดงชาติ รวมทั้งดำริให้มีผู้ยา ณ ตึกไทยคู่ฟ้า ซึ่งแสดงให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ของผู้นำไทยที่มีได้มีเพียงแต่แรงมุ่งมั่นที่เข้มแข็งในการบริหารประเทศเท่านั้น แต่ยังมีมุมในการใช้ชีวิตที่แฝงไว้ด้วยความงดงามอย่างมีศิลปะอีกด้วย

ลัดเลาะรอบรั้วทำเนียบรัฐบาล

ทำเนียบรัฐบาลหันหน้าไปทางทิศตะวันออกจรดถนนนครปฐม ซึ่งขนานกับคลองเปรมประชากรด้าน ทิศตะวันตก และได้ขยายพื้นที่ไปยังส่วนการศึกษาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเดิมด้วย จึงมีพื้นที่ทางทิศตะวันตกจรดถนนราชดำเนินนอกตรงข้ามกระทรวงศึกษาธิการ ทิศเหนือจรดถนนพิษณุโลก และทิศใต้จรดถนนลูกหลวงซึ่งขนานกับคลองผดุงกรุงเกษม

กำแพงด้านทิศตะวันออก เดิมเป็นกำแพงคอนกรีต ประตูกกลางซึ่งอยู่ตรงกับตึกไทยคู่ฟ้า มีแผ่นป้ายชื่อ “ทำเนียบรัฐบาล” ติดอยู่ตอนบนของกำแพง และที่เสาประตูระดับตรา สำนักราชเลขาธิการและคชสัหรัการฐธรรมณูญ ปัจจุบันปรับปรุงเป็นรั้วโปร่งและมีประตูเหล็กดัด ลวดลายโปร่งดงาม ๓ ประตู โดยเป็นการปรับปรุงในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อใช้เป็นสถานที่จัดประชุมผู้นำเศรษฐกิจเอเปค พ.ศ. ๒๕๔๖

กำแพงด้านทิศใต้ เดิมมีประตูเล็ก ๒ ประตู ประตูใหญ่ ๒ ประตู ปัจจุบันเปิดใช้เพียงประตูที่ปรับปรุงใหม่ใกล้ตึกสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และสร้างประตูใหม่ขึ้นอีก ๒ ประตู สำหรับพื้นที่ส่วนการศึกษาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (เดิม) ที่มีการขยายทำเนียบรัฐบาลออกมายังส่วนนี้ได้มีการสร้างตึกใหม่เลียนแบบตึกส่วนการศึกษาของโรงเรียนนายร้อย จปร. จำนวน ๒ ตึก ซึ่งใช้เป็นที่พักการของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและสำนักงานสภามั่นคงแห่งชาติ

กำแพงด้านทิศเหนือ มีประตูเข้าออก ๒ ประตู ประตูใหญ่อยู่เยื้องมาทางตะวันออก เป็นประตูหลักโปร่ง มองเห็นความงดงามของตึกไทยคู่ฟ้า ตึกสันติไมตรี และสนามส่วนหน้า

มีประตูเล็กอีก ๑ ประตู ใกล้ตึกสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และสุดเขตกำแพงที่ต่อับส่วนการศึกษาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เคยมีประตูเล็กอีก ๑ ประตู ในอดีตกำแพงด้านนี้ติดคลอง ซึ่งมีรางเคียงขนานคลองอีกฟากหนึ่ง ปัจจุบันคือถนนพิษณุโลก

กำแพงด้านทิศตะวันตก ริมถนนราชดำเนินนอกมีประตูเข้าออก ๑ ประตู อยู่ตรงข้ามกับประตูด้านหน้ากระทรวงศึกษาธิการ เดิมกำแพงด้านทิศตะวันตกอยู่ริมคลองธรรมชาติที่กั้นเขตกับส่วนการศึกษาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ปัจจุบันได้รื้อแนวกำแพงด้านนี้ออกแล้ว เพื่อเชื่อมพื้นที่ส่วนขยายของทำเนียบรัฐบาลและปรับภูมิทัศน์ใหม่

วิสัยทัศน์นายกกรุงเทพมหานคร

แนวคิดในการอนุรักษ์และพัฒนาอาคารสถานที่ ของทำนียบรัฐบาล

“มุ่งหวังให้เป็นพื้นที่ที่มีความสง่างาม เหมาะสมกับการต้อนรับอาคันตุกะต่างประเทศ โดยพัฒนาให้ทุกส่วนอยู่ในยุคสมัยเดียวกัน สร้างภูมิทัศน์สวยงาม เพราะเป็นสถานที่ทำงานที่สำคัญในการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย”

มุมมองการบริหารจัดการพื้นที่และอาคารสถานที่ ของทำเนียบรัฐบาลในอนาคต

“จำเป็นต้องรักษามิติทัศน์ต่อไป โดยในการพัฒนาปรับปรุงใด ๆ ต้องไม่ทอดทิ้งอัตลักษณ์เดิม ๆ เพิ่มการปลูกไม้มงคล ไม้ไทยมีกลิ่นหอมให้มากขึ้น สร้างร่มเงาด้วยไม้ยืนต้น ไม้ฉ่ำ ในทุกพื้นที่ของทำเนียบรัฐบาล”

แนวคิดเกี่ยวกับพรรณไม้ต่าง ๆ ที่นำมาปลูก
ในทำเนียบรัฐบาล

“ไม่หอม ไม่เลื้อย ไม่น้ำ ไม่ยืนต้น ไม่ดอกที่มีสีสันตามห่วงฤดูกาล เพื่อสร้างสีสัน องค์ประกอบทั้งภายนอกและภายในที่ไม่ขัดแย้งกัน”

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล ประกอบด้วยหมู่อาคารที่มีการใช้งานที่แตกต่างกันออกไป โดยมีอาคารประธาน คือ ตึกไทยคู่ฟ้า ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมที่ได้รับอิทธิพลมาจากรูปแบบสถาปัตยกรรมโกธิก (Gothic Architecture) อันเป็นลักษณะสถาปัตยกรรมที่รุ่งเรืองในช่วง ระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ ๑๒ ถึง ๑๖ ลักษณะเด่นที่บ่งบอกความเป็นโกธิกอย่างชัดเจน คือ การใช้โค้งแหลม เพดานสัน และค้ำยันแบบปีก

สถาปัตยกรรมโกธิกได้เริ่มเข้ามามีอิทธิพลในประเทศไทย ตั้งแต่ช่วงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ โดยช่างชาวอิตาเลียนได้รับมอบหมายให้ออกแบบ พระที่นั่งอนันตสมาคม ก่อนที่ทีมช่างชุดเดียวกันนี้จะเป็นที่ม ออกแบบตึกไกรสร ซึ่งกลายมาเป็นตึกไทยคู่ฟ้าที่สวยและ สง่างามในปัจจุบัน

ในส่วนของการรักษาภูมิทัศน์ รัฐบาลได้จัดกิจกรรมปลูกต้นไม้ในพื้นที่ทำเนียบรัฐบาล เนื่องในโอกาสวันรักต้นไม้ประจำปีของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ร่วมกันปลูกไม้พะยูนจำนวน ๙ ต้น ณ สนามหญ้าด้านหลังปีกซ้ายของตึกไทยคู่ฟ้า ซึ่งไม้พะยูนเป็น ๑ ใน ๕๔ ไม้มีค่าที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้ประชาชนปลูกและเห็นชอบให้เป็นไม้มีค่าทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรียังให้มีการรวบรวมต้นไม้ที่มีดอกหอมมาปลูกบริเวณตึกไทยคู่ฟ้า โดยสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี และสวนนงนุชได้ร่วมกันศึกษาและรวบรวมพรรณไม้ที่มีดอกหอม เช่น พุดเศรษฐีสยาม กระดังงา ต้นแก้ว คัดเค้า มะลิซ้อน ฯลฯ และนำมาปลูก ณ สวนด้านข้างทางเดินขึ้นตึกไทยคู่ฟ้าทั้ง ๒ ด้าน

ด้วยบริเวณที่ตั้งของอาคารสำคัญต่าง ๆ ภายใน
ทำเนียบรัฐบาลหันหน้าสู่ทิศตะวันออก ซึ่งได้รับแสงแดดจัด
ตลอดตั้งแต่ในช่วงเช้าจนถึงช่วงบ่าย ดังนั้น ต้นไม้เดิมส่วนใหญ่
จึงเป็นจำพวกไม้ใบที่ทนต่อแสงแดด ทำให้ภูมิทัศน์โดยรอบ
มีแต่สีเขียว เขียวเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี จึง
ต้องการให้เพิ่มสีส้ม กลิ่นหอม เพื่อสร้างความสดใสสดชื่น
ให้เกิดขึ้นกับสภาพแวดล้อมโดยรอบทำเนียบรัฐบาล
พื้นที่สวนของทำเนียบรัฐบาลจึงได้ต้อนรับสมาชิกใหม่จำพวก
ไม้หอม ไม้เลื้อย ไม้น้ำ และไม้ที่ออกดอกสีสวยสด โดยปลูก
แซมไปกับไม้ใบ ไม้พุ่ม และยังมีการจัดวางกระถางบัวสีเขียว
อมฟ้ากระจายอยู่โดยรอบสนามหน้าตึกไทยคู่ฟ้า ตึกสันติไมตรี
และตึกบัญชาการ ๑ รวมไปถึงการปลูกต้นรวงผึ้ง ซึ่งเป็นต้นไม้
ประจำพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
และต้นทองอุไร ที่ให้ดอกสีเหลืองอร่ามอีกด้วย

ทำเนียบรัฐบาล ณ วันนี้

ตึกไทยคู่ฟ้า

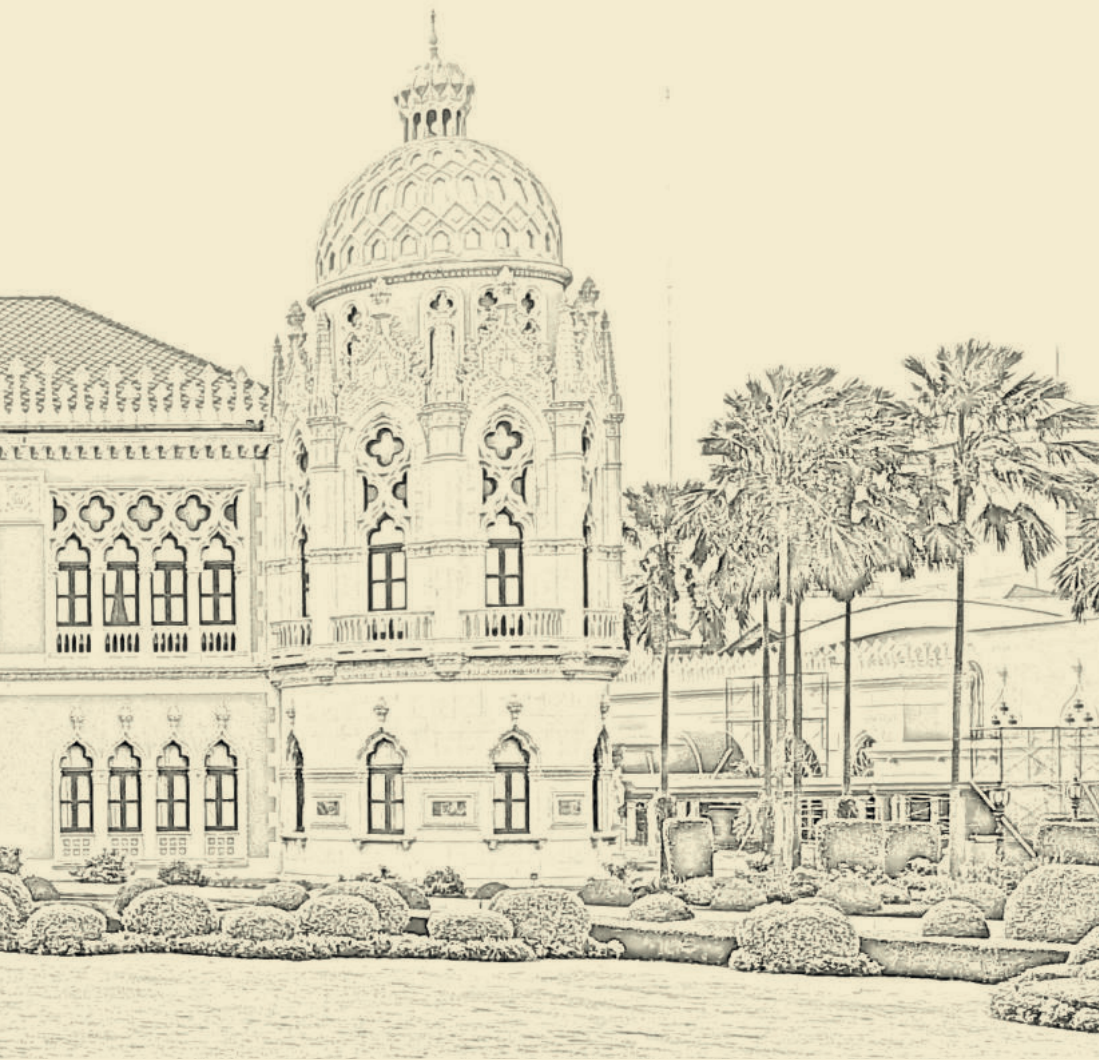

มีใช้เพียงความงดงามภายนอกอาคารที่ดึงดูดความประทับใจแก่ผู้พบเห็น ความงดงามวิจิตรบรรจงภายในก็สะกดทุกสายตาให้จับจ้องรายละเอียดแทบทุกตารางนิ้ว สถาปัตยกรรมอันงดงามและทรงคุณค่าของตึกไทยคู่ฟ้า ที่ได้แรงบันดาลใจมาจากสถาปัตยกรรมรูปแบบเวเนเซียนโกธิก (Venetian Gothic) มีลักษณะเป็นตึก ๒ ชั้น ชั้นหลังคาสร้างเป็นดาวฟ้า มีทางเดินแคบๆ เดินได้รอบ และมุมด้านทิศใต้สร้างเป็นโถงโปร่ง สูงขึ้นไปเหมือนตึก ๓ ชั้น เพื่อให้รับกับโดมทางมุมนั้นเหนือ ผนังภายนอกประดับด้วยหินล้างพิเศษ มีรูปปั้นเล็กๆ ตกแต่งลวดลายปูนปั้นอย่างวิจิตรบรรจงทุกส่วน ทั้งส่วนบัวหรือส่วนประดับผนังตอนบนและตอนล่าง ชุ่ม กรอบประตู หน้าต่าง ราวระเบียง เอลียง เสาอิง เสาลอย ชายคา กำแพง เสิงขย และช่วงลูกฟักของผนัง

แผนผังอาคารเป็นรูปเกือบม้า โดยหักมุมปีกทั้งสองของอาคารไปด้านหลัง มีห้องต่างๆ อยู่ที่ ๒ ปีก ต่อเชื่อมด้วยโถงบันไดใหญ่ตรงกลาง ภายใต้เพดานโดมที่มีลวดลายปูนปั้นสีทองสวยงาม วิจิตรบรรจง ตัวอาคารชั้นล่างยกสูง จากระดับพื้น ตรงกลาง ด้านหน้ามีชัมน้อยออกมาคลุมพื้นที่ จอดรถเทียบบันไดขึ้นตึก ตรงข้ามประตูทางเข้าตึกมีบันไดใช้ขึ้นลงระหว่างตึกและสนามหญ้า หน้าตึกไทยคู่ฟ้า มุขกลางส่วนบนที่เป็นคาน้ำฟ้าก่อระเบียงเป็นแผงคล้ายพนัก ตกแต่งลายปูนปั้น กึ่งกลางสร้างชั่มหลังคาโดมประดิษฐานรูปปั้นพระพรหมซึ่งเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำตึกไทยคู่ฟ้า โดยกรมศิลปากรออกแบบปั้นหล่อโลหะรมดำปิดทอง ขนาดหน้าตักกว้าง ๖๐ เซนติเมตร ส่วนของมุขกลางนี้ตกแต่งด้วยปูนปั้นตั้งแต่ขอบผนังตอนบน ชั่มประตู หน้าต่างประดับปูนปั้น และกระจุกตามสถาปัตยกรรมแบบโกธิก ที่มีศิลปะแบบไบแซนไทน์ผสมผสานอยู่

ส่วนของอาคารที่เชื่อมระหว่างมุขกลางถึงมุขซ้ายขวา และส่วนที่เป็นปีกของอาคาร ตั้งแต่ยอดบนสุดแตงราวระเบียงของคาน้ำฟ้าเป็นแท่งสูงต่ำสลับกัน ตอนบนประดับตราสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นแบบเวเนเซียนโกธิกอย่างกลมกลืน ชั่มหน้าต่างประดับตกแต่งแบบเดียวกับมุขกลาง

หน้าต่างชั้นบนเป็นหน้าต่างยาวจุดพื้น ตอนล่างตกแต่งด้วยราวลูกกระเบียด ส่วนหน้าต่างชั้นล่าง ตอนล่างตกแต่งผนังเป็นลวดลายลูกฟักคล้ายผนังกระเบื้อง ช่วงกลางของปีกอาคารด้านทิศใต้มีมุขยอดโดมขนาดเล็กอีก ๑ มุข

มุขทิศตะวันออกเฉียงใต้เป็นมุขรูปหอคอยสี่เหลี่ยมสูง ๓ ชั้น ส่วนที่เป็นมุขได้รับการตกแต่งเพิ่มขึ้น ทั้งดงามเด่นชัด คือ หน้าบันขนาดใหญ่ของซุ้มประตูชั้น ๒ อีกทั้งเสาซุ้มโกธิกที่งามสง่า ชั้น ๓ เป็นห้องโถงโปร่ง ด้านหลังก่อหอแปดเหลี่ยมเล็ก ๆ เหมือนเสาและบัวหัวเสา เป็นที่ตั้งของเสาธงชาติ ซึ่งปัจจุบันเสาธงชาติดังกล่าวเปลี่ยนเป็นธงชาติประจำอาคาร ไม่ได้มีการเชิญธงชาติขึ้นและลงเหมือนในอดีตแล้ว

มุขทิศตะวันออกเฉียงเหนือเป็นมุขยอดโดมขนาดใหญ่ ซุ้มประตู หน้าต่างจึงมีความงดงามเป็นเอกลักษณ์ ยอดโดมประดับกระเบื้องโมเสกสีทอง ด้านตะวันตกเฉียงเหนือซึ่งเป็นส่วนด้านหลังของอาคารมีมุขยอดโดมขนาดย่อมลงมา มุขนี้เป็นทางเดินภายในของอาคาร และภายในเป็นห้องบันไดเวียนขึ้นสู่ศาลาที่กึ่งกลางด้านตะวันตกหรือด้านหลังของตึกไทยคู่ฟ้า ต่อเติมบันได

ขึ้นลงจากภายนอกอาคารถึงชั้น ๒ ของอาคาร เป็นอัฒจันทร์ที่หักพับซ้ายขวา มีชานพักเป็นระยะ รวมทั้งมีผนังบันไดกลมกลืนกับลายผนังหน้าต่างของอาคารทั้งชั้นบนและชั้นล่าง

ส่วนมุขตะวันตกเฉียงใต้ตกแต่งเป็นมุขหักเหลี่ยมโค้งไปตามมุข มีบันไดขึ้นเป็นอัฒจันทร์โค้งครึ่งวงกลม ๙ ชั้น ตามเท้าแขนรองรับชายคา กันสาด ระเบียง และปลายรางน้ำ ประดับปูนปั้นเป็นรูปไก่ แคคอบ้าง ถึงระดับคอก้าง มีผู้สันนิษฐานว่าเป็นคำริของ จอมพล ป. พิบูลสงคราม เนื่องมาจากท่านเกิดปีระกา

ภายในตึกไทยคู่ฟ้าตอนกลางเป็นห้องโถงกว้าง มีบันไดหินอ่อนทอดจากกึ่งกลางแล้วแยกขึ้นทั้งซ้ายและขวา ห้องสำคัญในอาคารชั้นล่าง มีดังนี้

ห้องโถงสี่ทอง อยู่ด้านหน้ามุขขวาสุดของอาคาร ซึ่งเป็นห้องชั้นล่างของมุขหอคอยทรงสี่เหลี่ยม ใช้เป็นห้องพักแขกก่อนจะเข้าห้องรับรองสิ่งาข้าง ซึ่งอยู่ส่วนที่เป็นปีกของอาคารด้านขวานี้ เพดานห้องเป็นรูปโค้ง เขียนลวดลายหลากสีโดยมีสีทองเป็นหลัก ชุดเก้าอี้แบบหลุยส์มานหน้าต่างผ้าไหมไทย และพรมขนสัตว์ทอมือ จึงใช้สีทองให้กลมกลืนกัน

ห้องรับรองสิ่งาข้าง อยู่ส่วนปีกขวาของอาคาร ใช้เป็นห้องรับรองแขกระดับผู้นำประเทศของนายกรัฐมนตรี และเป็นสถานที่จัดพิธีมอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์แก่บุคคลสำคัญจากต่างประเทศ และในโอกาสสมหามงคลสมัยสำคัญ ๆ ตัวห้องแบ่งเป็น ๒ ส่วน ส่วนนอกสำหรับนายกรัฐมนตรีต้อนรับแขกของรัฐบาล การลงนามสมุดเยี่ยม และกิจกรรมทางการเมือง ส่วนในสุดตรงกลางประดิษฐานพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และภาพเขียนศิลปะไทยนิยมสีอะคริลิก ๓ ภาพ จากศิลปินนักวาดภาพ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรีชา เกาทอง และอาจารย์ปัญญา วิจิตรนสาร

ห้องรับรองสีม่วง อยู่ส่วนปีกซ้ายของอาคาร องค์ประกอบของห้องจัดชุดรับแขกไว้ ๒ ส่วน ส่วนนอกเป็นห้องรับแขกใหญ่ ส่วนในเป็นห้องชั้นล่างของส่วนที่เป็นมุขยอดโดมใหญ่ เพดานเป็นโดมรูปโค้ง ประดับกระจกเขียนลายสีรูปนกในหมู่พรรณพฤกษา ภายในซ่อนหลอดไฟทำให้ดูเหมือนโคมงดงาม ส่วนห้องด้านนอกที่เป็นส่วนหน้าของปีกซ้ายของอาคารเป็นห้องใหญ่ เพดานตกแต่งปูนปั้นเขียนลวดลายปิดทองอย่างงดงาม สิ่งประดับตกแต่งใช้สีม่วงทั้ง ๒ ห้อง ห้องรับรองสีม่วงใช้รับรองแขกของนายกรัฐมนตรี บางครั้งจัดเป็นห้องลงนามร่วมกันระหว่างรัฐบาล หรือจัดเลี้ยงรับรองอาหารกลางวัน

ห้องสีเขียว ส่วนหลังของปีกซ้ายของอาคารถัดจากห้องสีม่วงเป็นห้องประชุมใหญ่ เครื่องใช้และสิ่งของประดับตกแต่งอยู่ในโทนสีเขียว เดิมใช้เป็นห้องจัดเลี้ยงแขกบ้านแขกเมือง หรือหารือข้อราชการกับผู้นำต่างประเทศ ปัจจุบันใช้เป็นห้องประชุมคณะกรรมการต่าง ๆ ที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

ชั้นบนตึกไทยคู่ฟ้า ตรงกลางเป็นห้องโถงขนาดใหญ่ มีระเบียงรอบ ส่วนห้องทำงานและห้องรับประทานอาหารของนายกรัฐมนตรีอยู่ปีกซ้ายของอาคาร ส่วนปีกขวาด้านหน้าเป็นห้องทำงานของเลขาธิการนายกรัฐมนตรี และมีห้องใหญ่ด้านในจัดเป็นห้องทำงานของเจ้าหน้าที่ที่มาช่วยปฏิบัติราชการของนายกรัฐมนตรี และเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ส่วนโถงกลางชั้น ๒ ตกแต่งอย่างงดงามมีความวิจิตรเป็นอย่างมาก สามารถมองเห็นความงามได้จากโถงชั้นล่าง ตั้งแต่โดมขนาดใหญ่ ประดับปูนปั้นเขียนสี เพดาน เสา และซุ้มระเบียง ตกแต่งอย่างตระการตา เสาหินอ่อน หัวเสาจำหลักลาย ซุ้มระเบียงและผนังตกแต่งขอบคิ้วลวดบัว อย่างงดงาม รวมทั้งมีการประดับประดากรรมหินอ่อนและสำริดของยุโรป และประติมากรรมรูปทหารลาลูกเมียของศิลปินไทยร่วมสมัยที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง

คงคุณค่าความงดงามตึกไทยคู่ฟ้า

ตึกไทยคู่ฟ้าได้รับการปรับปรุงครั้งใหญ่เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อใช้เป็นสถานที่จัดการประชุม และต้อนรับผู้นำที่เข้าร่วมการประชุมผู้นำเศรษฐกิจเอเปค แต่หลังจากนั้นเป็นต้นมามีเพียงการดูแลรักษาและปรับปรุงเฉพาะบางส่วนที่ชำรุดเสียหาย

ตึกไทยคู่ฟ้าเป็นอาคารที่มีความโดดเด่นเรื่องงานศิลป์ไม่ว่าจะเป็นงานปูนปั้นงานลงรักปิดทอง การเขียนลวดลายจิตรกรรมอันวิจิตรงดงาม ล้วนเป็นงานหัตถศิลป์โบราณ ที่แสดงให้เห็นความสามารถของช่างในสมัยก่อน รายละเอียดเหล่านี้เมื่อผ่านการใช้งานมาเป็นเวลายาวนาน ทำให้เกิดการสึกกร่อนเสื่อมสภาพไปตามกาลเวลา โดยมีสาเหตุหลักมาจากสภาพภูมิอากาศที่มีทั้งความร้อนและความชื้น ส่งผลกระทบอย่างยิ่งต่อตัวอาคารทั้งภายในและภายนอก ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนอยู่ในสายตาของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี จึงได้มีดำริให้ปรับปรุงตึกไทยคู่ฟ้าเป็นการเร่งด่วน เพื่อให้กลับมาสวยงามและพร้อมใช้ในการภารกิจสำคัญของรัฐบาล

ตึกไทยคู่ฟ้าเป็นอาคารประธานของหมู่อาคารทั้งหมดในทำเนียบรัฐบาล เป็นอาคารหลักที่เป็นที่ทำงานของผู้นำประเทศ และอาคารอนุรักษ์ ทรงคุณค่า ดังนั้น การปรับปรุงรักษาอาคารทั้งภายในและภายนอกจำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบแนวทางและวิธีการปรับปรุงจากกรมศิลปากรก่อนที่จะดำเนินการในทุกครั้ง เพื่อให้อาคารอนุรักษ์ดังกล่าวได้รับการปรับปรุงดูแลรักษาอย่างถูกวิธี เพื่อให้อยู่ในสภาพที่งดงามและทรงคุณค่าตลอดไป

การปรับปรุงตึกไทยคู่ฟ้าได้มีการซ่อมแซมงานจิตรกรรมฝาเพดานและลวดลายปูนปั้นเฉพาะส่วนที่ชำรุด หลุดล่อน ซึ่งเกิดจากปัญหาน้ำรั่วซึมและความชื้นจากเครื่องปรับอากาศให้คงคืนสภาพเดิม เช่น บริเวณโถงทางเดินชั้น ๒ ฝั่งห้องโดมม่วง บริเวณโถงกลางทางขึ้นบันได และห้องที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด คือ ห้องสิ่งช้าง ซึ่งผนังห้องทั้งหมดตกแต่งด้วยวอลเปเปอร์ที่ทำจากผ้าไหมเกิดการชำรุดเสียหาย จึงได้ทำการเปลี่ยนวอลเปเปอร์ใหม่ทั้งหมด ให้มีความใกล้เคียงกับของเดิมมากที่สุด ในส่วนโต๊ะเก้าอี้ชุดรับแขกของทุกห้องได้รับการปรับปรุงซ่อมแซมทาสีใหม่ รวมทั้งเปลี่ยนผ้าปูเฟอร์นิเจอร์ โดยการเลือกผ้าและสีให้เหมาะสมกับโทนสีของแต่ละห้อง ประกอบด้วย ห้องสิ่งช้าง ห้องโดมทอง ห้องโดมม่วง ห้องสีเขียว ห้องรับรอง ห้องประชุม ห้องทำงาน และห้องรับประทานอาหารของนายกรัฐมนตรี

ส่วนภายนอกของอาคารที่เป็นหินล้างพิเศษ มีรูปทรงเล็ก ๆ ทั่วไป ได้ทำการล้างทำความสะอาดภายนอก ทุกส่วนของอาคารตามวิธีการเฉพาะ ไม่ให้เกิดผลกระทบต่อตัวอาคารที่เป็นหินล้างพิเศษ เพื่อขจัดคราบราดำและคื่นซีวิตซีวาให้ตึกไทยคู่ฟ้ากลับมาสวยงามดังเดิม ซึ่งในการปรับปรุงส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสภาพที่เป็นส่วนของโครงสร้าง เช่น งานจิตรกรรม งานปูนปั้น ซ่อมบานประตู เก็บแต่งรอยร้าว ซ่อมสีภายนอกอาคาร ได้รับการดูแลตามหลักวิชาการโดยช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร ส่วนการดูแลซ่อมแซมภายใน ได้รับการปรับปรุงโดยกรมยุทธโยธาทหารบก

◆ บ้านไต่ทางขึ้นลงด้านหลังตึกไทยคู่ฟ้า

◆ เชิงบันไดทางขึ้นชั้น ๒ ของตึกไทยคู่ฟ้า มีประติมากรรมหล่อโลหะสำริดประดับ

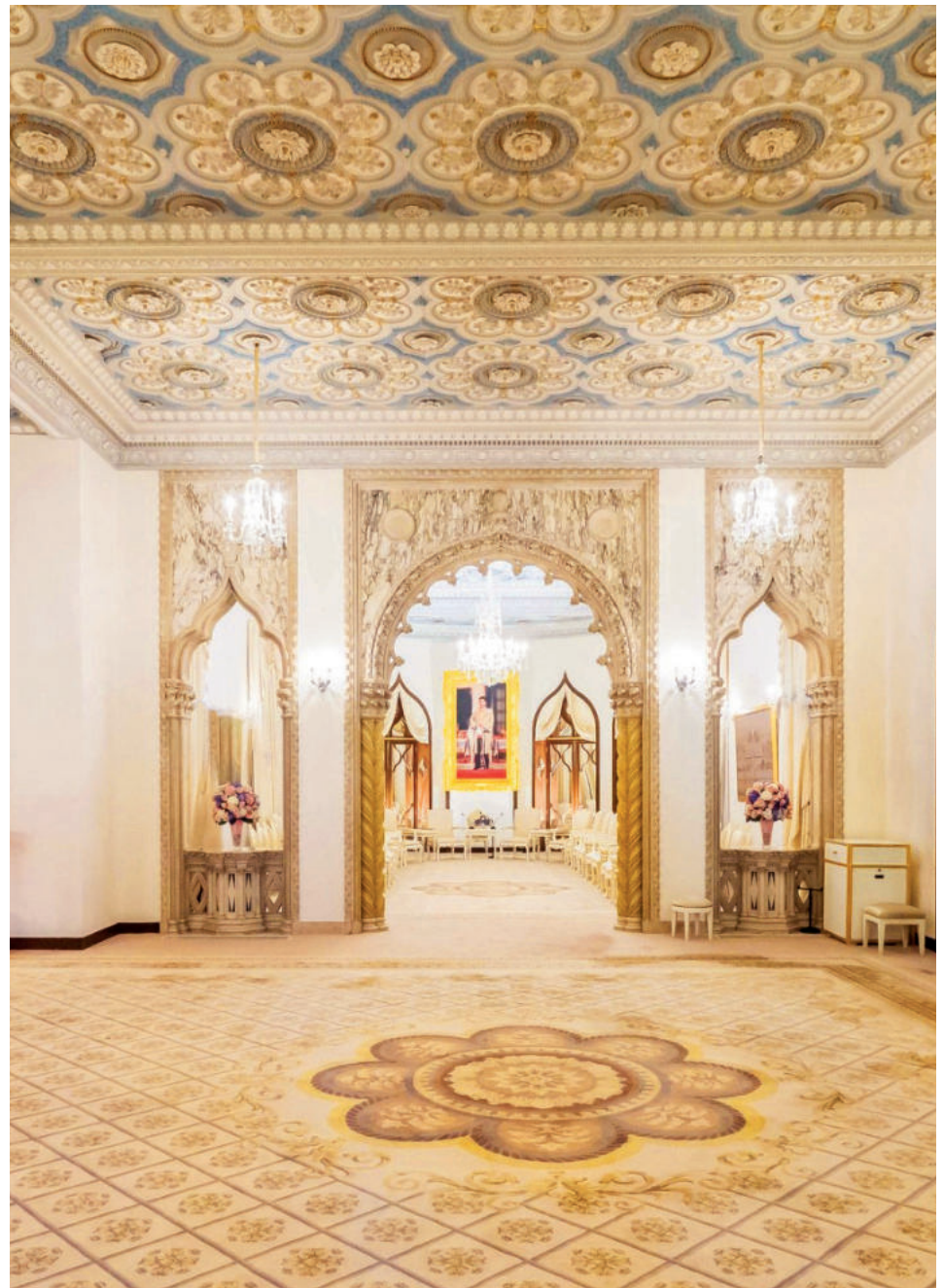

◆ ห้องรับรองสิ่งาช้าง

◆ ห้องรับรองสิ่งาช้างด้านนอก

◆ ห้องโถงโดมสีทอง

◆ ภาพนายกรัฐมนตรีไทยในอดีตจำนวน ๒๘ ท่าน

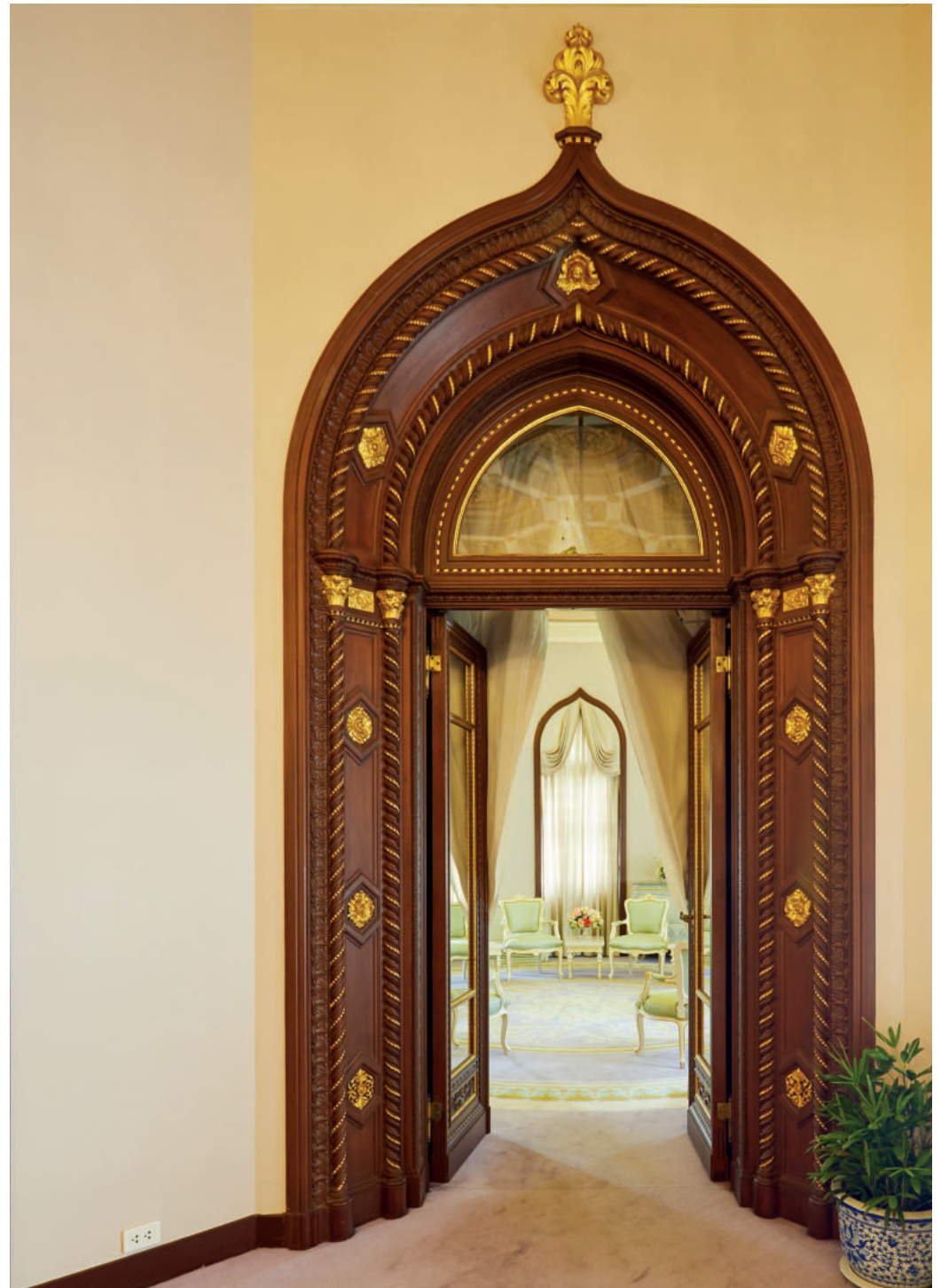

◆ ห้องรับรองสีม่วง

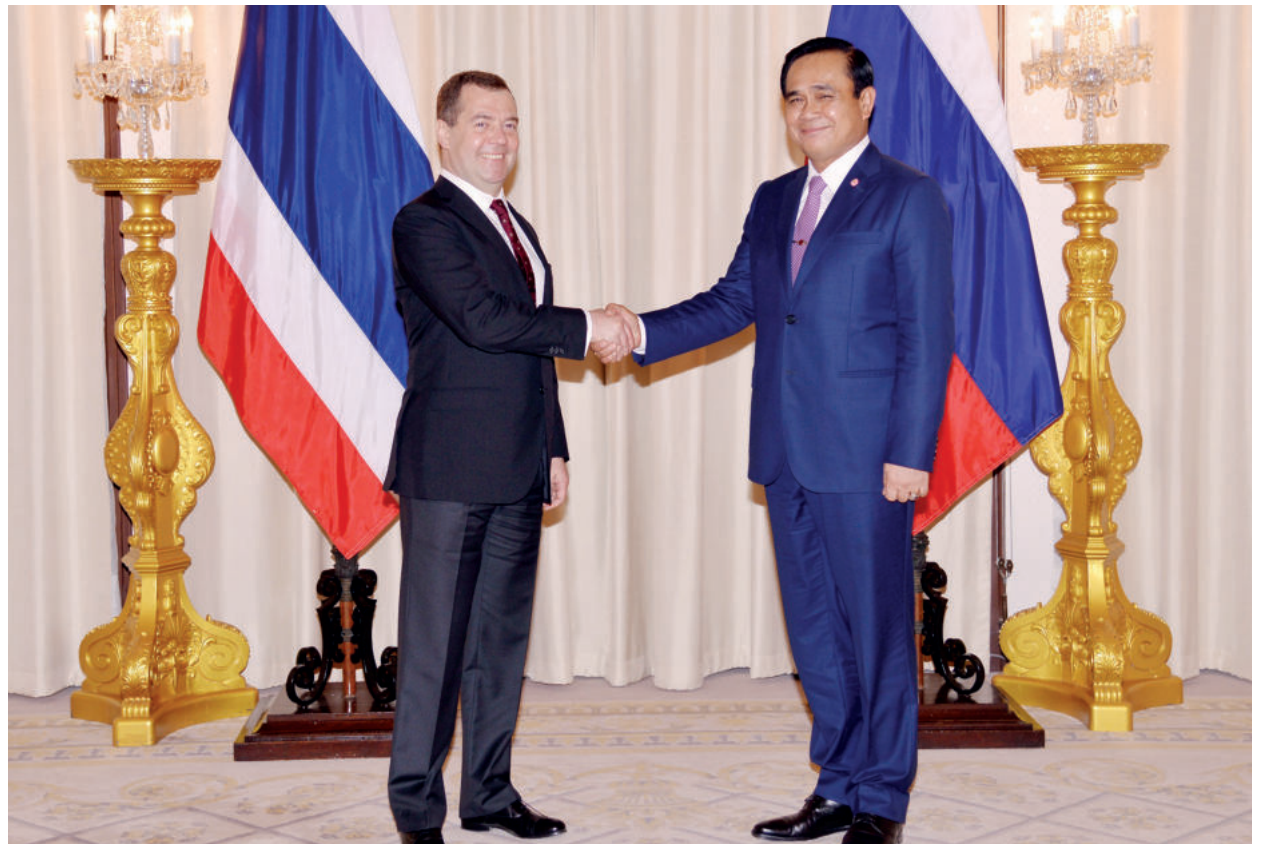
◆ ประตูทางเข้าห้องโดมสีม่วง

◆ ห้องโดมสีม่วง

◆ ลวดลายบนเพดานห้องสี่เหลี่ยม

◆ รับรองแขกต่างประเทศ ห้องสิงาช้าง

ตึกสันติไมตรี

ตึกสันติไมตรี

หลังจากที่บ้านบรมสิริฤกษ์ถูกเปลี่ยนมาอยู่ในความครอบครองของรัฐบาลไทย อาคารหลังใหม่หลังแรกที่ถูกสร้างขึ้นในรอบรั้วทำเนียบนี้คือ ตึกสันติไมตรี

ตึกสันติไมตรี ตั้งอยู่ด้านทิศเหนือของตึกไทยคู่ฟ้า ตัวอาคารอยู่ในแนวเดียวกัน โดยหันหน้าไปทางทิศตะวันออกเช่นเดียวกับตึกไทยคู่ฟ้า เป็นตึกชั้นเดียวยกพื้นสูงประมาณ ๑ เมตร สร้างเป็นตึก ๒ หลัง คูชนานกันไปทางด้านหลัง แต่เดิมตรงกลางระหว่าง ๒ ตึก เป็นลานกลางแจ้ง จัดเป็นสวนไม้ดอก ไม้ประดับ มีอ่างน้ำพุหินอ่อนขนาดใหญ่อยู่กึ่งกลาง โดยมีระเบียงโดยรอบเป็นทางเดินเชื่อมระหว่างตึก ปัจจุบันลานกลางแจ้งนี้ได้รับการปรับปรุงเป็นโถงกลางเพื่อเพิ่มพื้นที่ในการใช้งานให้กับอาคาร หลังคามุงแผ่นโพลีคาร์บอเนตและตกแต่งฝ้าเพดานเป็นกระจก ฝ้าลวดลายพุกขางดงาม พื้นโถงกลางปูหินอ่อนจัดเป็นลานอเนกประสงค์ แต่เดิมเป็นลานโล่ง ไม่มีเวทีในช่วงการจัดงานประชุมผู้นำเศรษฐกิจเอเปคปี พ.ศ. ๒๕๔๖ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี จึงได้ทำการปรับปรุงโถงกลางและสร้างเวทีขึ้นมาใหม่ ตึกสันติไมตรีด้านทิศตะวันออก เรียกว่า “ตึกสันติไมตรีหลังนอก” ส่วนหลังที่อยู่ด้านทิศตะวันตก เรียกว่า “ตึกสันติไมตรีหลังใน”

ตึกสันติไมตรีหลังนอก สร้างขึ้นเป็นหลังแรก เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๗ สมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีได้มีการออกแบบให้รับกับตึกไทยคู่ฟ้า ตึกหลังนี้ ประกอบด้วยห้องรับรองขนาดใหญ่ที่มีเวทีการแสดง และด้านทิศใต้มีห้องรับรองขนาดเล็ก เรียกว่า “ห้องสี่เหลี่ยม” ตึกสันติไมตรีหลังนอกใช้ในราชการและงานอเนกประสงค์ของรัฐบาล เช่น งานเลี้ยงรับรอง

ที่สำคัญ พิธีมอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พิธีมอบรางวัล การจัดประชุมสัมมนา รวมทั้งเป็นสถานที่จัดรับรองแขกที่เข้าพบจำนวนมาก เช่น นักกีฬา นักเรียน นักศึกษา ข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มบุคคลอื่น ๆ

ทั้งนี้ ตึกสันติไมตรีหลังนอกได้มีการปรับปรุงโดยการขยับเวทีออกไปด้านหลังให้มีพื้นที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อรองรับการประชุมผู้นำเศรษฐกิจเอเปค พ.ศ. ๒๕๔๖

ปัจจุบัน ตึกสันติไมตรีหลังนอก ยังใช้เป็นสถานที่จัดงานรัฐพิธีสำคัญ ได้แก่ งานสโมรสันนิบาตเฉลิมพระเกียรติ และงานสโมรสันนิบาต เนื่องในโอกาสวันฉัตรมงคล

ตึกสันติไมตรีหลังใน สร้างขึ้นในสมัยจอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี สร้างเชื่อมต่อกับตึกสันติไมตรีหลังนอก และเป็นสถาปัตยกรรมเดียวกันกับตึกสันติไมตรีหลังนอก แต่ไม่มีเวทีภายในห้องประดิษฐานพระบรมสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร โดยฝีมือของศิลปินชื่อดัง นายจักรพันธุ์ โปษยกฤต ส่วนด้านใต้ของตึกสันติไมตรีหลังใน เป็นห้องสำหรับรับรองแขก เรียกว่า “ห้องรับรองสีฟ้า” จัดเฟอร์นิเจอร์รับรองแขกเป็นรูปตัวยู ภายในห้องตกแต่งด้วยภาพจิตรกรรมสีน้ำมันจำนวน ๓ ภาพ ฝีมือ นายจักรพันธุ์ โปษยกฤต เช่นเดียวกัน ตึกสันติไมตรีหลังในใช้งานอเนกประสงค์

ของรัฐบาล อีกทั้งยังเป็นห้องที่นายกรัฐมนตรีเคยใช้แถลงข่าว และพบปะสื่อมวลชนอีกด้วย ปัจจุบันใช้ในการจัดเลี้ยงและการจัดประชุมเป็นหลัก

ปรับปรุงตึกสันติไมตรีครั้งใหญ่

ที่ผ่านมาตึกสันติไมตรีถือเป็นอาคารที่มีบทบาทและภารกิจการใช้งานมากที่สุด ในบรรดาอาคารรับรองทั้งหมดของทำเนียบรัฐบาล ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ในสมัยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้รับความเห็นชอบให้ดำเนินการปรับปรุงตึกสันติไมตรีครั้งใหญ่เพื่อรองรับการจัดงานสโมสรสันนิบาตเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ให้เป็นไปอย่างสมพระเกียรติ ซึ่งเป็นการจัดงานสโมสรสันนิบาตครั้งแรกในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ มหิศรภูมิพลราชวรางกูร กิติสิริสมบูรณอดุลยเดช สยามินทราธิเบศรราชวโรดม บรมนาถบพิตร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ การปรับปรุงได้ดำเนินการบูรณะอาคารทั้งภายในและภายนอก ให้มีสภาพมั่นคง แข็งแรง งดงามยิ่งขึ้น

การปรับปรุงภายนอกอาคาร ได้มีการล้างทำความสะอาดและทาสีอาคารใหม่ทั้งหลัง โดยยังคงใช้สีเดิม และซ่อมรอยแตกร้าวบางส่วนของอาคาร โดยใช้เทคนิคด้านวิศวกรรมก่อสร้างเข้ามาช่วยดำเนินการ

การปรับปรุงภายในอาคาร มีการซ่อมแซมโຕະ แก้วอีร์รับแขกหุลยส์ทั้งหมดของทุกห้อง ยกเว้นห้องรับรองสีฟ้า เพราะยังคงสภาพสวยงามใช้งานได้ดี สำหรับโຕະ แก้วอีร์รับแขกหุลยส์ของตึกสันติไมตรีหลังนอกและโຕະสำหรับจัดงานดินเนอร์ ได้รับการปรับปรุงด้วยการเปลี่ยนผ้าปูใหม่ โดยยึดธีมสีหลัก คือ สีครีมงาช้าง ซึ่งเป็นสีของทั้งตึกไทยคู่ฟ้าและตึกสันติไมตรี ส่วนโครงของโຕະ แก้วอีร์ มีการปรับปรุงซ่อมแซมและทาสีใหม่ให้สวยงามดังเดิม มีการทำความสะอาดและอุปกรณ์ตกแต่งภายใน ทั้งผ้าม่าน พรม โดยเฉพาะโคมไฟแชนเดอร์เลียขนาดใหญ่และขนาดเล็กที่มีเป็นจำนวนมาก

รายละเอียดการปรับปรุง

ตึกสันติไมตรีหลังนอก ในส่วนของงานฝ้าเพดานเป็นลายปูนปั้นปิดทองคำเปลวได้รับการปรับปรุงซ่อมแซมลายปูนปั้นที่มีการแตกร้าวโดยการปิดทองคำเปลวใหม่ รวมทั้งลวดลายปูนปั้นบริเวณหัวเสา และซ่อมแซมเวทีการแสดงส่วนพื้นและขอบเวที รวมทั้งทำความสะอาดพรมให้กลับมามีสีสวยงามดังเดิม

ห้องรับรองสีเหลือง มีการจัดทำเฟอร์นิเจอร์ ชุดโຕະ แก้วอีร์รับแขกใหม่ทั้งหมด โดยผ้าปูใช้เป็นผ้าไหมแท้ สีเหลืองทอง คงเอกลักษณ์เฟอร์นิเจอร์หุลยส์ให้มีความหรูหรา สวยงามดังเดิม มีการซ่อมแซมผนังห้องใหม่ด้วยการทาสีและซ่อมรอยแตกร้าว ส่วนงานฝ้าเพดานในห้องนี้เป็นงานลายปูนปั้น มีการปิดทองคำเปลวใหม่ เปลี่ยนผ้าม่านให้เป็นโทนสีเหลืองในรูปแบบเดิม

ตึกสันติไมตรีหลังใน ฝ้าเพดานที่เป็นงานลายปูนปั้นแบบปูนเปลือยได้รับการทาสีใหม่โดยใช้โทนสีเดิม ในส่วนของผ้าม่านได้มีการทำความสะอาดและเปลี่ยนผ้าม่านโปร่งใหม่ มีการซ่อมแซมเฟอร์นิเจอร์ ทาสีและบุผ้าหุ้มแก้วอีร์ใหม่ รวมทั้งได้ปรับปรุงระบบแสงสว่างภายในห้องให้มีแสงสว่างที่เหมาะสมกับภารกิจการใช้งานในรูปแบบต่าง ๆ

ห้องรับรองสีฟ้า มีการซ่อมแซมผนังห้องในส่วนที่เป็นงานไม้แกะสลัก ซ่อมแซมลวดลายปูนปั้นเหนือซุ้มประตูทางเข้าที่แตกร้าว ส่วนลวดลายปูนปั้นบนฝ้าเพดานได้ทำความสะอาดเพื่อให้เห็นความสวยงามของลายปูนปั้นอย่างชัดเจน รวมทั้งการซ่อมแซมพรมที่ชำรุดบางส่วน โดยเฉพาะห้องน้ำภายในห้องรับรองสีฟ้าได้รับการปรับปรุงซ่อมแซมครั้งใหญ่ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมสวยงาม พร้อมใช้รับรองแขกสำคัญของรัฐบาล

บริเวณโถงกลางตึกสันติไมตรี มีการเพิ่มระบบแสงสว่าง มีการปรับปรุงเวที เปลี่ยนม่านบังฉากบนเวทีเป็นผ้าม่านใหม่ไทย ล้างทำความสะอาดคราบฝุ่นละอองบนฝ้าเพดานกระจก ลวดลายพุกชา ส่วนพื้นหินอ่อนมีการขัดและล้างทำความสะอาดให้เกิดความสวยงามแวววาว

นอกจากนี้ ยังได้มีการปรับปรุงห้องน้ำของตึกสันติไมตรีให้มีความสวยงาม โดยมีแนวคิดการออกแบบร่วมสมัยกับสถาปัตยกรรมของอาคาร แต่สามารถตอบโจทย์การใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันสมัย อีกทั้งยังมีการออกแบบและเปลี่ยนผ้าม่านระบายน้ำของตึกไทยคู่ฟ้าและตึกสันติไมตรีส่วนหน้า จากเดิมเป็นแผ่นปูนธรรมดา เปลี่ยนเป็นโลหะชุบกัลวานไนซ์ลุลายที่สอดคล้องกับลวดลายที่ตกแต่งอยู่ภายในตึกสันติไมตรี

ทั้งนี้ ในช่วงรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้มีการเพิ่มระบบแสงสว่าง เสียง และติดตั้งจอแสดงภาพขนาดใหญ่ (LED) บนเวทีตึกสันติไมตรีหลังนอกและนำจอแสดงภาพขนาดใหญ่ (LED) เคลื่อนที่จำนวน ๒ จอ มาใช้ไว้ที่ตึกสันติไมตรีหลังในและโถงกลาง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งานของตึกสันติไมตรีให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น

◆ งานปรับปรุงตึกสันติไมตรี

◆ ดึงสันติไมตรีหลังนอก

◆ ประติมากรรมหินอ่อนระเบียงตีก้านติโมตริ

◆ ห้องรับรองลีเลื่อง

◆ ดิกลั่นติไมตรีหลังโน

◆ ห้องรับรองสีฟ้า

◆ ลวดลายเพดานกระจกฝ้า โถงกลางตึกสันติไมตรี

◆ การใช้งานตึกสันติไมตรีหลังนอก

◆ การใช้งานตึกสันติไมตรีหลังใน

ตึกบัญชาการ

การปรับปรุงภูมิทัศน์และสถาปัตยกรรมในทำเนียบรัฐบาลมีมาอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุผลหลัก คือความต้องการพื้นที่ใช้สอยที่เพิ่มมากขึ้น ในสมัยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี มีดำริให้สร้างอาคารสูง ๕ ชั้น ปัจจุบัน คือ ตึกบัญชาการ ๒ ตั้งอยู่มุมตะวันออกเฉียงใต้ ลักษณะสถาปัตยกรรมเป็นแบบสากลนิยม สร้างหักมุมตามแนวของกำแพง เหตุที่เรียกตึกนี้ว่า “ตึกบัญชาการ” เพราะนายกรัฐมนตรีใช้เป็นสถานที่ทำงานและลงนามคำสั่งต่าง ๆ บัญชาการอยู่ที่ตึกนี้ และต่อมาเปลี่ยนเป็นชื่อ ตึกบัญชาการ ๒ เพราะมีการก่อสร้างตึกบัญชาการหลังใหม่ ที่มีขนาดใหญ่ขึ้น ปัจจุบัน คือ ตึกบัญชาการ ๑

ตึกบัญชาการ ๑ เป็นตึกสูง ๕ ชั้น ตั้งอยู่ระหว่างตึกบัญชาการ ๒ และตึกแสงอาทิตย์ สร้างสมัยจอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี เนื่องจากเห็นว่างานราชการของทำเนียบรัฐบาลเพิ่มขึ้น จนพื้นที่ตึกบัญชาการ ๒ ไม่เพียงพอใช้สอย จึงได้มีการก่อสร้างอาคารเพิ่ม โดยก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๒ มีสะพานทางเชื่อมกับตึกบัญชาการ ๒ ที่ชั้น ๒ ชั้น ๓ และชั้น ๔ เมื่อสร้างเสร็จได้ย้ายที่ทำงานของนายกรัฐมนตรีมาที่ตึกนี้ จึงเรียกว่า ตึกบัญชาการ และใช้พื้นที่บนชั้น ๕ เป็นห้องประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๒

ปัจจุบันตึกนี้เป็นที่ทำงานของรองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ข้าราชการการเมือง และส่วนราชการในสังกัดสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีบางส่วน รวมทั้งเป็นห้องประชุมของคณะกรรมการและอนุกรรมการต่าง ๆ ที่แต่งตั้งโดยนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ผสานสถาปัตยกรรมตึกบัญชาการเป็นหนึ่งเดียวกับตึกไทยคู่ฟ้า

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้มีดำริให้ดำเนินการตกแต่งตึกบัญชาการ ๑ และตึกบัญชาการ ๒ ด้วยการสร้างสถาปัตยกรรมตกแต่งภายนอกอาคารที่เรียกว่า “เปลือกอาคาร” หรือ ฟาซาด (Façade) เนื่องจากตึกบัญชาการ ๑ และ ตึกบัญชาการ ๒ สร้างขึ้นคนละยุคสมัย และมีลักษณะสถาปัตยกรรมแบบสากลนิยม ดังนั้น จึงต้องการให้ตัวอาคารมีสถาปัตยกรรมเวเนเซียนโกธิกที่มีความกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวกับตึกไทยคู่ฟ้า ซึ่งการตกแต่งดังกล่าวนอกจากจะช่วยแปลงโฉมอาคารให้สวยงามเป็นอันดับแรกแล้ว ประโยชน์ของฟาซาดยังทำหน้าที่ช่วยกรองแสง ช่วยลดอุณหภูมิ กันความร้อนจากภายนอกเข้าสู่ภายในอาคาร ช่วยลดการใช้พลังงานให้น้อยลง ช่วยควบคุมการรั่วไหลของอากาศ ดูแลควบคุมความชื้น ช่วยกันไฟ ซึ่งเป็นการตกแต่งที่มีประโยชน์มากมายตามมา การตกแต่งมีการดึงรายละเอียดบางส่วนจากตึกไทยคู่ฟ้ามาใช้ นั่นคือส่วนที่คล้ายกับคทามาเป็นลวดลายหลักของเปลือกอาคาร ตึกบัญชาการ ๑ และ ตึกบัญชาการ ๒ และนำตราทำเนียบรัฐบาลมาออกแบบเป็นยอดแหลมด้านบนสุดของตึก เหมือนกับตึกไทยคู่ฟ้า ทำให้ตึกบัญชาการเดิมที่สร้างขึ้นในอีกสมัยหนึ่งสามารถเปลี่ยนรูปลักษณ์เป็นตึกยุคเดียวกันได้อย่างน่าทึ่ง ทำให้อาคารภายในทำเนียบรัฐบาลมีความสง่างาม กลมกลืนกันมากขึ้น โดยการดำเนินการในครั้งนี้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ได้รับความอนุเคราะห์จากกรมศิลปากรมาเป็นผู้ดำเนินการออกแบบและดำเนินการก่อสร้าง โดยโครงสร้างส่วนใหญ่เป็นเหล็กยึดติดผนัง ก่ออิฐฉาบปูน บางส่วนใช้เป็นสมาร์ทบอร์ด และตกแต่งผนังด้วยคอนกรีตเสริมใยแก้ว หรือ GRC ในการทำส่วนโค้ง

ส่วนภายในของตึกบัญชาการ ๑ มีการปรับปรุงโถงส่วนกลาง ชั้น ๑ ซึ่งเดิมเป็นพื้นที่กระเบื้อง มีการปรับเปลี่ยนใหม่เป็นพื้นแกรนิต มีการติดวอลล์เปเปอร์ใหม่หมดทั้งอาคารยกเว้นภายใน ห้องทำงาน มีการซ่อมแซมตราสัญลักษณ์ทำเนียบรัฐบาลใหม่ เพิ่มไฟส่องสว่าง ปรับเปลี่ยนเฟอร์นิเจอร์ใหม่เน้นความเรียบง่ายแต่ดูทันสมัย ห้องประชุม ๓๐๑, ๓๐๒, ๕๐๑, ๕๐๒, ๕๐๓, ๕๐๔ และ ๕๐๕ ได้รับการปรับปรุงใหม่หมด เปลี่ยนระบบโสตทัศนฯ ระบบแสง ระบบปรับอากาศ และเฟอร์นิเจอร์ใหม่ทั้งหมด รวมทั้งได้ปรับปรุงห้องทำงานส่วนตัวของนายกรัฐมนตรีที่ใช้ในวันประชุมคณะรัฐมนตรีที่อยู่ติดกับห้องประชุมคณะรัฐมนตรี (๕๐๑) ห้องทำงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรีที่ใช้ในวันประชุมคณะรัฐมนตรี ห้องทำงานในส่วนพื้นที่จัดเตรียมเอกสารการประชุมของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ห้องรับรอง ห้องรับประทานอาหารของคณะรัฐมนตรี และห้องรับรองบุคคลสำคัญ

สำหรับการปรับปรุงตึกบัญชาการ ๒ มีการปรับปรุงใหม่ทั้งอาคาร เช่น ทาสีใหม่ เปลี่ยนผ้าม่านเป็นมู่ลี่ เปลี่ยนผ้าเพดานใหม่ตั้งแต่ชั้น ๑ ไปจนถึงชั้น ๕ เปลี่ยนทางเดินส่วนกลางจากพื้นไม้ปาร์เกต์เป็นพื้นไม้จริง และเนื่องจากห้องทำงานคณะโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรีในตึกนารีสโมสรได้ปรับให้เป็นห้องรับแขกสำหรับรองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และคณะโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรีไปแล้วสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี จึงได้ปรับปรุงชั้น ๔ ให้เป็นห้องทำงานของโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรีและรองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เปลี่ยนระบบโสตทัศนฯ ระบบแสง ระบบปรับอากาศ และเฟอร์นิเจอร์ใหม่ทั้งหมด ในส่วนชั้น ๕ เดิมเป็นห้องทำงานของผู้บริหารระดับสูงทางการเมือง ได้ปรับเปลี่ยนให้เป็นห้องประชุม ๒ ห้อง ได้แก่ ห้องประชุม ๒๕๐๒ และห้องประชุม ๒๕๐๓ เพื่อรองรับการประชุมต่าง ๆ และยังได้จัดให้มีห้องรับรองขนาดเล็กและห้องเตรียมอาหารด้วย

นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงห้องอาหารของเจ้าหน้าที่ ณ ตึกบัญชาการ ๑ ชั้นล่าง ให้สะอาดสวยงาม ถูกสุขอนามัย ซึ่งเมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นวันแรกของการเปิดให้บริการ หลังการปรับปรุง พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้ร่วมรับประทานอาหารกลางวันกับผู้สื่อข่าวประจำทำเนียบรัฐบาลที่ห้องอาหารแห่งนี้ด้วย

◆ รูปแบบตึกบัญชาการ ๑ และตึกบัญชาการ ๒ ก่อนการปรับปรุง

◆ การสร้างสถาปัตยกรรมตกแต่งภายนอกตึกบัญชาการ ๑ และตึกบัญชาการ ๒

◆ สถาปัตยกรรมตกแต่ง
ภายนอกอาคาร

◆ การใช้งานห้องรับรอง ๑ ตึกบัญชาการ ๑

◆ พื้นที่โถงชั้น ๑ ตึกบัญชาการ ๑ ใช้จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์และจัดการแถลงข่าวของนายกรัฐมนตรี

◆ ห้องประชุมคณะรัฐมนตรี ชั้น ๕

◆ ห้องประชุม ๓๐๑ ชั้น ๓

ตึกนารีสโมสร

“สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานรางวัลอนุรักษ์ศิลปสถาปัตยกรรมดีเด่น ประเภทอาคารประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๘ กลุ่มอาคารทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพมหานคร (ตึกนารีสโมสร ตึกแสงอาทิตย์) คัดเลือกโดยสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์” ชื่อความบนกรอบรางวัลที่ติดอยู่บนผนังบริเวณประตูทางเข้าตึกนารีสโมสร บ่งบอกให้ผู้ที่เข้ามาใช้งานและเยี่ยมชมอาคารแห่งนี้รู้สึกได้ถึงความงดงามและคุณค่าทางสถาปัตยกรรมที่ส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น

ตึกนารีสโมสร เดิมมีชื่อว่า “ตึกพระขรรค์” เป็นหนึ่งในตึกที่อยู่ภายในรั้วบ้านนรสิงห์ ตัวตึกสร้างอยู่บริเวณด้านหลังของตึกไทยคู่ฟ้า ซึ่งสร้างในสมัยเดียวกัน เป็นตึกชั้นเดียวเยื้องไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ สร้างคร่อมคูน้ำ ซึ่งเดิมทีปลูกบัวสายสีแดง หรือที่เรียกกันว่า สระบัว ตั้งอยู่ต้นทางคูน้ำที่ผ่านหลังตึกไทยคู่ฟ้า

ตัวอาคารเป็นสถาปัตยกรรมแบบตะวันตก รูปแบบสถาปัตยกรรมอีคลกติก (Eclectic) ลักษณะเด่นของอาคาร คือการใช้ องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมที่หลากหลายมาผสมผสานกัน อาทิ ทรงหลังคาปั้นหย่าเปลี่ยนมุม ทางเข้าซุ้มโค้งครึ่งวงกลม หน้าต่าง รูปทรงเรขาคณิต มุขทรงโค้งและหลายเหลี่ยม ประกอบด้วย เสาประดับและลวดลายปูนปั้น ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมอิทธิพลตะวันตก ที่เป็นที่นิยมในสมัยรัชกาลที่ ๖ ปัจจุบันแม้ตัวอาคารจะผ่านระยะเวลาอย่างยาวนานจนเรียกได้ว่าเป็นอาคารประวัติศาสตร์ที่งดงาม หลังหนึ่ง ซึ่งยังคงสภาพเดิมไว้เป็นส่วนใหญ่ แต่อาจมีการเปลี่ยนแปลงบางส่วนบ้างเล็กน้อยเพื่อให้เหมาะสมกับการใช้งาน ในยุคปัจจุบัน

ตึกนารีสโมสร ได้รับการปรับปรุงครั้งใหญ่ในสมัยพลเอก ชชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อให้เป็น ศูนย์แถลงข่าวรัฐบาลและห้องทำงานของโฆษกและรองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ปรับเปลี่ยนใหม่ตึกนารีสโมสร

แม้จะมีการปรับเปลี่ยนรัฐบาลมาหลายยุคหลายสมัย แต่ตึกนารีสโมสรยังคงทำหน้าที่หลักในการเป็นศูนย์แถลงข่าวรัฐบาล และเป็นสถานที่ที่ทำงานของโฆษกและรองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี แต่เนื่องจากห้องรับแขกต่าง ๆ ภายในทำเนียบรัฐบาล ไม่เพียงพอต่อการกิจที่เพิ่มมากขึ้น ดังนั้น จึงได้ปรับเปลี่ยนห้องทำงานของคณะโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรีให้เป็น ห้องรับรองจำนวน ๒ ห้อง ได้แก่ ห้องรับรองนารีสโมสร ๑ และ ห้องรับรองนารีสโมสร ๒ เพื่อให้รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีประจำ สำนักนายกรัฐมนตรี และคณะโฆษกประจำ สำนักนายกรัฐมนตรี มีห้องที่รับรองแขกเพิ่มขึ้น

เริ่มจากการปรับปรุงภายนอกอาคาร ด้วยการทำความสะอาดและทาสีใหม่ ซ่อมแซมรอยแตกร้าว ลวดลายปูนปั้น และในส่วน ที่เป็นงานหินล้าง กรวดล้าง ซึ่งเป็นส่วนประกอบของอาคารให้คงเดิม อยู่ในความดูแลของกรมศิลปากร ส่วนงานตกแต่งภายในอยู่ใน ความดูแลของกรมยุทธโยธาทหารบก การปรับปรุงตกแต่งในส่วนของห้องรับรองทั้ง ๒ ห้อง ได้แรงบันดาลใจมาจากการตกแต่ง ห้องโดมม่วงตึกไทยคู่ฟ้า

ศูนย์แถลงข่าวรัฐบาล ที่ตั้งอยู่บริเวณปีกขวาของอาคารยังคงใช้ห้องเดิมไม่เปลี่ยนแปลง เพราะถือเป็นสถานที่ประวัติศาสตร์ เน้นการบำรุงรักษาให้มีสภาพเหมือนใหม่อยู่เสมอ มีการเปลี่ยนพรม ผ้าม่าน และเครื่องปรับอากาศ รวมทั้งจากการประกอบ การแถลงข่าวใหม่หมดทุกส่วนและมีการซ่อมแซมสีให้ดูใหม่

ห้องรับรองนารีสโมสร ๑ อยู่ในตำแหน่งกึ่งกลางอาคาร มีลักษณะเป็นห้องโถง หลังคาทรงโดม เดิมที่ด้านหน้าทางเข้าห้องมีฉากกัน ทำด้วยกระจกกัดแก้ว ได้ทำการรื้อฉากกันออกให้ทางเข้าห้องเปิดโล่งแต่บานประตูไม้ยังคงอยู่ ภายในมีการสั่งทำโต๊ะ เก้าอี้รับแขก ชุดใหม่ ซึ่งลอกกลายมาจากโต๊ะ เก้าอี้หูลุยส์ที่ใช้ในตึกไทยคู่ฟ้า ส่วนพื้นห้องเดิมเป็นไม้ปาร์เกต์ปรับเปลี่ยนเป็นการปูพรม และตกแต่ง ด้วยผ้าม่านที่เน้นความโปร่งแสงเพื่อช่วยให้ห้องไม่ ดูมืดทึบ แม้ว่าผ้าม่านจะเป็นงานผ้าสมัยใหม่แตเมื่อนำมาตกแต่งก็ไม่ได้ลดทอน คุณค่าของการเป็นอาคารอนุรักษ์ บรรยากาศโดยรวมยังคงให้ความรู้สึกรับรู้ของการเป็นอาคารโบราณที่มีความสวยงามและคลาสสิก อยู่เสมอ โทนสีของห้องเน้นสีม่วง ครีมน ในส่วนของงานตกแต่งสีผนังและผ้าเพดานซึ่งเป็นงานโบราณมีการตกแต่งสีโดยยังคงใช้สีเดิม มีการเพิ่มระบบเครื่องเสียง ที่ผ่านมาได้มีการใช้งานในภารกิจรับรองแขกที่เข้าพบรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนัก นายกรัฐมนตรี รวมทั้งยังมีการใช้งานในภารกิจอื่น ๆ อาทิ การลงนามความตกลงต่าง ๆ

ห้องรับรองนารีสโมสร ๒ ซึ่งอยู่ทางปีกซ้ายของอาคาร เดิมทีห้องนี้มีฉากกันห้องและแบ่งพื้นที่ใช้งาน กันด้วยฉากกระจกสำหรับ รองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ปรับเปลี่ยนรื้อฉากกันออกทั้งหมดให้เป็นโล่งโล่ง เปิดให้เห็นพื้นหินอ่อนสลับลายที่ได้รับการ ขัดแต่งพื้นผิวให้มีความสวยงามแวววาวได้อย่างชัดเจน การตกแต่งใหม่เน้นโทนสีครีมและสั่งทำชุดโต๊ะ เก้าอี้รับแขกสไตลหูลุยส์ สีเขียวอ่อน ติดตั้งผ้าม่านสีชมพูกะปิเป็นม่านทึบ แต่ยังคงให้แสงธรรมชาติลอดผ่านด้วยการมีผ้าม่านโปร่งอีกชั้นหนึ่ง เพื่อช่วยในการ กรองแสงเพราะตำแหน่งของห้องตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันตก รวมทั้งการปรับเปลี่ยนระบบไฟด้วยการเปลี่ยนเป็นโคมไฟระย้า แชนเดอเลียร์ไฟกิ่ง เพิ่มระบบปรับอากาศและระบบเครื่องเสียง ซึ่งการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ สำหรับอาคารอนุรักษ์ต้องเป็นไป อย่างพิถีพิถันและใส่ใจแม้ในรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ อาทิ การเลือกเนื้อผ้าสำหรับบุเก้าอี้ จำเป็นต้องนำของเดิมมาตรวจดูเส้นด้าย โดยผู้เชี่ยวชาญพิเศษ เพื่อที่จะได้สั่งทอผ้าผืนใหม่ให้มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับของเดิมให้ได้มากที่สุด เพื่อให้ภาพลักษณ์ออกมา กลมกลืนและเป็นหนึ่งเดียวกัน หรือการที่จะเพิ่มเติมสิ่งใหม่เข้าไปในอาคารอนุรักษ์ก็จะต้องพิจารณาให้ถี่ถ้วน และได้รับความ เห็นชอบจากกรมศิลปากรด้วยเช่นกัน

ศูนย์พัฒนาระบบราชการ

- ◆ รางวัลอนุรักษ์ศิลปะสถาปัตยกรรมดีเด่น ประเภทอาคารประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ระดับบนผนังทางเข้าตึกนารีสโมสร

◆ ห้องรับรองนารีสโมสร ๑

◆ ศูนย์แถลงข่าวรัฐบาล ตึกนาريسโมสร

◆ การใช้งานศูนย์แถลงข่าวรัฐบาล

ตึกกักตักดินนทร์

จากการกิจที่หลากหลายและเพิ่มมากขึ้นของท่าเทียบรัฐบาล ทำให้อาคารสถานที่ที่มีอยู่เดิมไม่สามารถรองรับการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลได้อย่างพอเพียง พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้ให้ความสนใจกับเรื่องนี้เป็นอย่างมาก จึงมีดำริว่าพื้นที่ว่างด้านหลังตึกไทยคู่ฟ้าซึ่งเดิมเป็นสนามหญ้าเหมาะสำหรับการก่อสร้างอาคารรับรองเพื่อใช้เป็นสถานที่จัดประชุม รับรองบุคคลสำคัญทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งใช้สำหรับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐบาล ซึ่งจะสามารถช่วยแบ่งเบาภาระการใช้งานของตึกสันติไมตรีลงได้

ตึกภักดีบดินทร์

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีจึงได้นำดำริของนายกรัฐมนตรีประสานไปยังกรมยุทธโยธาทหารบก ซึ่งเชี่ยวชาญในการออกแบบและก่อสร้าง ให้เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการออกแบบและก่อสร้าง โดยมีกรมศิลปากรช่วยพิจารณาในเรื่องรูปแบบที่เหมาะสม ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีมีแนวคิดในการออกแบบอาคารรับรองหลังใหม่ภายใต้เงื่อนไขว่าจะต้องสอดคล้องและกลมกลืนกับสถาปัตยกรรมของตึกไทยคู่ฟ้า ซึ่งเป็นอาคารประธานของทำเนียบรัฐบาล และเป็นอาคารประวัติศาสตร์ที่ได้รับการอนุรักษ์และขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน ดังนั้น รูปแบบของอาคารลำดับรองจะต้องไม่โดดเด่นหรือเสมอเท่าอาคารประธาน ทำให้แบบในขั้นแรกได้ถูกนำมาปรับใหม่ ด้วยการลดทอนรายละเอียดในเรื่องของลวดลายและความสูงที่จะต้องไม่บดบังทัศนียภาพที่สวยงามของอาคารอนุรักษ์ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้อาคารรับรองหลังใหม่มีลักษณะเป็นอาคารชั้นเดียว แต่ระดับความสูงจากพื้นจนถึงหลังคามีขนาดเท่ากับอาคารชั้นครึ่ง เพื่อเพิ่มประโยชน์ใช้สอยด้านบนให้เป็นพื้นที่สำหรับจัดเก็บโต๊ะ เก้าอี้ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการใช้งานประจำอาคาร เมื่อรูปแบบได้รับการปรับเปลี่ยนจนได้แบบตรงตามความต้องการ ทั้งในด้านของสวยงามสอดคล้องและกลมกลืนเชิงสถาปัตยกรรมและการใช้ประโยชน์จากพื้นที่แล้ว จึงได้รับการอนุมัติงบประมาณโดยความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ และได้ดำเนินการก่อสร้างจนแล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๐

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้ขนานนามอาคารรับรองหลังใหม่นี้ว่า “ตึกภักดีบดินทร์” ซึ่งมีความหมายสะท้อนถึงความจงรักภักดีที่ปวงชนชาวไทยมีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์มาอย่างยาวนาน และได้ทำพิธีเปิดตึกภักดีบดินทร์ในวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ตรงกับวันขึ้น ๑๐ ค่ำ เดือน ๑๐ เวลา ๑๐.๓๐ น. โดยได้นิมนต์พระสงฆ์จำนวน ๑๐ รูป เจริญพระพุทธมนต์ นำโดย สมเด็จพระวันรัต วัดบวรนิเวศวิหาร เป็นประธานฝ่ายสงฆ์ พร้อมด้วย คณะรัฐมนตรี ผู้นำเหล่าทัพ ผู้บริหารส่วนราชการ เจ้าหน้าที่ประจำทำเนียบรัฐบาล สื่อมวลชน และแขกผู้มีเกียรติร่วมในพิธีเปิด

ตึกภักดีบดินทร์ เป็นอาคารออกแบบประสงค์คอนกรีตเสริมเหล็กชั้นเดียว หลังคาทรงผสม เป็นทรงปั้นหยาลงคากระเบื้องซีเมนต์สังเคราะห์สีแดงกับทองโคม ประดับโมเสกสีทอง มีความสูงจากพื้นถึงยอดโคม ๑๖.๖๑ เมตร นับเป็นอาคารลำดับรองลงมาจากตึกสันติไมตรี ที่เชื่อมต่อจากตึกไทยคู่ฟ้า ตึกภักดีบดินทร์ได้นำรูปแบบงานสถาปัตยกรรมของตึกไทยคู่ฟ้ามาประยุกต์โดยลดทอนลดทอนและเอกลักษณ์เฉพาะลง สำหรับการก่อสร้างได้ถือปฏิบัติตามธรรมเนียมโบราณเกี่ยวกับการปลูกสร้างอาคารใหม่ที่ได้ปฏิบัติสืบต่อกันมา และได้มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านโหราศาสตร์มาดูแลแนวทางวางผังอาคารในพื้นที่ที่ดำเนินการก่อสร้าง โดยมีพิธีชุดเจาะเสาเข็มสำหรับหลุมเสาเอก เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เวลา ๑๑.๓๐ น. และกำหนดมงคลฤกษ์ยกเสาเอก เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ตรงกับวันขึ้น ๑๑ ค่ำ เดือน ๖ เวลา ๐๖.๓๙ น.

จุดสำคัญในการสร้างตึกภักดีบดินทร์ คือการคำนึงถึงเรื่องของประโยชน์ใช้สอยเป็นหลัก โดยนำ ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สอยพื้นที่ของตึกสันติไมตรีมาปรับใช้ เพื่อไม่ให้เกิดขึ้นกับอาคาร หลังใหม่ อาทิ ปัญหาเรื่องห้องครัว ปัญหาเรื่องพื้นที่ในการจัดเตรียมอาหารเพื่องานจัดเลี้ยง ปัญหา เรื่องพื้นที่ในการจัดเก็บและการขนย้ายอุปกรณ์ ฯลฯ ซึ่งทุกปัญหาได้รับการแก้ไขและวางแผนการ ใช้งานมาเป็นอย่างดี ทำให้ตึกภักดีบดินทร์มีความพร้อมในการใช้งานตามภารกิจต่างๆ โดยมีพื้นที่ ใช้ประโยชน์รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑,๓๘๕ ตารางเมตร ประกอบด้วย ห้องโถงใหญ่ ซึ่งสามารถจุคนได้มากถึง ๑๕๐ ที่นั่ง สามารถปรับพื้นที่ได้ตามความเหมาะสมในการใช้งาน ไม่ว่าจะเป็น การการจัดประชุม หรือปรับเปลี่ยนเป็นห้องจัดเลี้ยง รวมทั้งมีห้องรับรองที่สำคัญ ๒ ห้อง ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้ขนานนามว่า “ทองธารา” และ “วนาสิริ”

ห้องทองธารา มีความหมายถึง สีทองอันเจิดจรัสแห่งสายน้ำ ที่แสดงว่า น้ำทำให้เกิดความมั่งคั่ง และอุดมสมบูรณ์ของแผ่นดิน อันสื่อถึงสายพระเนตรอันยาวไกลของพระบาทสมเด็จพระบรม ชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงพระปรีชาสามารถในการบริหาร จัดการน้ำ ห้องทองธาราเป็นห้องรับรองสำหรับจำนวนคนไม่เกิน ๑๐ คน ภายใต้โดมประดับโมเสก สีทองความสวยงามด้านการตกแต่งภายในได้แรงบันดาลใจมาจากห้องรับรองภายในตึกไทยคู่ฟ้า เพื่อให้ มีความสวยงามเป็นหนึ่งเดียวกันห้องทองธาราใช้สำหรับรับรองแขกของรัฐบาล ภายในห้องมีพระบรมรูป หล่อสัมฤทธิ์ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร จำนวน ๑ องค์ สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๑ โดย นายมานพ สุวรรณปิณฑะ และภาพศิลปะสื่อผสมจากมูลนิธิ

ส่งเสริมศิลปาชีพ ชื่อภาพ “มหานทีแห่งบารมีพระทรงธรรม” มีลักษณะเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ประติษฐานจากผ้าหลากสีส้น ภายในภาพประดับด้วยแผ่นเงินแท้ รูปทรงหยดน้ำที่ลายดูนูน พระปรมาภิไธยย่อ ภ.ป.ร. ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร จำนวน ๔ แผ่น มีขนาดแตกต่างกันประดับเรียงลำดับจากเล็กไปหาใหญ่ ความหมาย คือหยาดหยดจากน้ำพระราชหฤทัย ที่รวมเป็นมหาสมุทรแห่งความเมตตาแผ่อานา หล่อเลี้ยงผืนแผ่นดินที่แตกกระแหง ให้พลิกฟื้นสู่ความชุ่มชื้นอุดมสมบูรณ์ด้วยรอยยิ้มของความสุขสงบ และร่วมเย็น มีขนาดกว้าง ๑๘๒ เซนติเมตร สูง ๒๖๙ เซนติเมตร หนา ๕ เซนติเมตร

ห้องวนาสิริ มีความหมายถึง ป่าไม้เขียวชอุ่ม ชุ่มชื้น และอุดมสมบูรณ์ ซึ่งเป็นสิริมงคลแก่ พสกนิกรไทย อันสื่อถึงน้ำพระราชหฤทัยของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในรัชกาลที่ ๙ ที่ทรงปกปักษ์รักษาป่าให้กับแผ่นดิน ห้องวนาสิริ เป็นห้องรับรองสำหรับจำนวนคนไม่เกิน ๘ คน ตกแต่งภายในด้วยสีฟ้า-ชมพู ประดับภาพศิลปกรรม สื่อผสมจากมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ชื่อภาพ “ย้งยืน” มีลักษณะรูปทรงคล้ายหน้าต่างของตอไม้ รูปภาพดังกล่าวประติษฐานจากผ้าทอมือหลากลวดลายและสีส้นเย็บต่อชิ้นผ้าขดเรียงกันเป็นลายวงปี ต้นไม้ ภายในภาพประดับด้วยแผ่นเงินแท้ที่ลายดูนูนรูปทรงวงรีพระนามาภิไธยย่อ ส.ก. ของ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง จำนวน ๑ แผ่น ประดับกึ่งกลางภาพ มีความหมายคือผู้ทรงเป็นแกนแกนแห่งการดำรงชีวิตในแนวคิดผสมผสาน คนกับป่า ศิลปะพื้นถิ่นและป่าไม้ จะยังคงเจริญเติบโตเหมือนวงปีของต้นไม้ใหญ่ มีขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๘๓ เซนติเมตร หนา ๕ เซนติเมตร

ห้องทั้งสองมีลายมือ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้เขียนชานนามชื่อ “ห้องทองธารา” และ “ห้องวนาสิริ” โดยใส่อยู่ในกรอบสีทองสวยงามตั้งอยู่บนโต๊ะภายในแต่ละห้อง เพื่อเป็นที่ระลึก

ตึกภักดีบดินทร์ เรือนรับรองหลังใหม่ นับเป็นอาคารที่มีศิลปะ สวยงาม ทั้งภายในและภูมิทัศน์ ภายนอกที่สมบูรณ์ เหมาะสมยิ่งสำหรับทำหน้าที่ประจักษ์ตัวแทนในการต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง

ปัจจุบันตึกภักดีบดินทร์ใช้ในการกิจหลักสำคัญ คือการประชุมคณะกรรมการต่าง ๆ ที่มี นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และการหารือข้อราชการเต็มคณะสำหรับการเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการของผู้นำต่างประเทศ

◆ ลายมือ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

◆ ภายในตึกภักดีบดินทร์

ยินดีต้อนรับ

คุณ ดร. มหาธีร์ บิน โมฮัมหมัด

นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย

WELCOME

H.E. TUN DR. MAHATHIR BIN MOHAMAD

PRIME MINISTER OF MALAYSIA

◆ การใช้งานดิจิทัลกับที่ดินทร

◆ ห้องทองธารา “สีทองอันเจิดจรัสแห่งสายน้ำ”

◆ ห้องวนาสิริ “ป่าไม้เขียวชอุ่ม ชุ่มชื้น และอุดมสมบูรณ์”

ภูมิทัศน์ทำเนียบรัฐบาล

การปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในและโดยรอบทำเนียบรัฐบาล คือสิ่งที่ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะทำเนียบรัฐบาลถือเป็นสถานที่สำคัญระดับประเทศที่ต้องพร้อมต่อการกิจของรัฐบาล รวมถึงการต้อนรับแขกบ้านแขกเมืองที่มาเยือนอยู่เสมอ ภาพลักษณ์ของทำเนียบรัฐบาลจึงต้องได้รับการดูแลให้เหมาะสมกับการเป็นสถานที่สำคัญของประเทศ

ต้นรวงผึ้ง

ต้นไม้ประจำพระองค์ รัชกาลที่ ๑๐

ต้นรวงผึ้งเป็นพรรณไม้ไทยแท้ที่ส่งกลิ่นหอมตลอดทั้งวัน พบมากในป่าทางภาคเหนือ เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง-ใหญ่ ความสูงประมาณ ๕ เมตร กิ่งแดง และชอบขึ้นในที่แล้ง ลำต้นแตกกิ่งต่ำ ลักษณะลำต้นเป็นทรงพุ่มมน ออกใบเดี่ยวเรียงสลับกัน ด้านหน้าใบจะเป็นสีเขียวและหลังใบเป็นสีน้ำตาลนวล จะออกดอกเป็นช่อสั้นตามซอกใบ ลักษณะดอกมีกลีบเลี้ยง ๕ แฉก คล้ายรูปดาวติดกับโคนกลีบและเป็นฐานรองกระจุกเกสรตัวผู้

ดอกของต้นรวงผึ้งมีลักษณะเป็นช่อสีเหลืองซึ่งเป็นสีประจำวันพระบรมราชสมภพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ และจะออกดอกในช่วงเดือนกรกฎาคมซึ่งตรงกับเดือนพระบรมราชสมภพพอดี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงปลูกต้นรวงผึ้งไว้ให้เป็นตัวแทนแห่งพระองค์ท่านและเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ราษฎร ณ สถานที่ต่าง ๆ ที่พระองค์เสด็จฯ ไปทรงประกอบพระราชกรณียกิจ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้ปลูกต้นรวงผึ้งต้นแรกในทำเนียบรัฐบาล ในโอกาสที่รัฐบาลได้จัดโครงการจิตอาสา “เราทำความดี ด้วยหัวใจ” ซึ่งเป็นโครงการในพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ โดยก่อนที่นายกรัฐมนตรีและภริยาจะนำคณะรัฐมนตรี หน่วยงานภาครัฐ ภาคีเครือข่ายและประชาชน ร่วมทำกิจกรรมจิตอาสา นายกรัฐมนตรีและภริยาได้ร่วมกันปลูกต้นรวงผึ้ง ณ สนามด้านประตูทางเข้าทำเนียบรัฐบาล เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ทำเนียบรัฐบาล หลังจากนั้นนายกรัฐมนตรีพร้อมภริยาและคณะรัฐมนตรี ยังได้ร่วมกันปลูกต้นทองอุไร ซึ่งเป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก ให้ดอกสีเหลืองบริเวณถนนนครปฐมริมคลองเปรมประชากร เพื่อเสริมทัศนียภาพรอบทำเนียบรัฐบาลให้สวยงามน่ามองยิ่งขึ้น

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี ได้ร่วมกันปลูกต้นรวงผึ้งพระราชทาน เนื่องในโอกาสพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พุทธศักราช ๒๕๖๒ ที่ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภายใต้โครงการ “๑ จังหวัด ๑ ถนนเฉลิมพระเกียรติ” ณ บริเวณสนามหน้าตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล เพื่อความเป็นสิริมงคลและเป็นการน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ได้พระราชทานต้นรวงผึ้งอันเป็นต้นไม้มงคลประจำรัชกาล อีกทั้งต้นไม้ยังเป็นสัญลักษณ์แห่งความอุดมสมบูรณ์ ทั้งนี้ แต่ละจังหวัดทั่วประเทศรวมทั้งกรุงเทพมหานครที่ได้รับพระราชทานต้นรวงผึ้ง เนื่องในโอกาสพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พุทธศักราช ๒๕๖๒ ภายใต้โครงการ “๑ จังหวัด ๑ ถนนเฉลิมพระเกียรติ” เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๒ จะเลือกถนนที่มีความสำคัญหรือเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัด เพื่อดำเนินการปลูกต้นรวงผึ้งพระราชทานให้ร่มรื่นสวยงามตลอดสองข้างทาง พร้อมปรับภูมิทัศน์ถนนให้เป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม และปลอดภัย

สรรค์สร้างสวนไม้หอม

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงทำเนียบรัฐบาล ให้มีภูมิทัศน์ที่สง่างามสมกับการเป็นศูนย์กลางการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศ และเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างจิตสำนึกของประชาชนไทยทุกคนให้เกิดความหวงแหนและร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาติให้เป็นมรดกของลูกหลานสืบไป รวมทั้งเชิญชวนให้ทุกภาคส่วนร่วมปลูกป่าหรือปลูกต้นไม้เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้มีดำริให้รวบรวมต้นไม้ที่มีดอกหอมมาปลูกไว้บริเวณสนามหน้าตึกไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล โดยสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้ร่วมกับสวนนงนุชในการศึกษาและรวบรวมพรรณไม้ที่มีดอกหอมมาปลูกประดับไว้โดยคำนึงถึงความกลมกลืนกับภูมิทัศน์ของทำเนียบรัฐบาล ในการนี้สามารถรวบรวมพรรณไม้ที่มีดอกหอมได้จำนวน ๒๒ ชนิด เช่น พุดเศรษฐีสยาม พุดสามสี กระดังงาสงขลา ต้นแก้ว คัดเค้า ประยงค์ใบเล็ก มะลิซ้อน แยมปิ่นง ราชวดี ฯลฯ มาปลูกกระจายบริเวณสวนหน้าตึกไทยคู่ฟ้าทั้ง ๒ ด้าน สลับไปกับบรรดาไม้ใบที่มีอยู่เดิมบางชนิดส่งกลิ่นหอมในยามเช้าบางชนิดส่งกลิ่นหอมในยามค่ำคืน ช่วยสร้างสีสันสวยงามจากเดิมที่มีแต่ไม้ใบสีเขียว

สืบสานสวนไม้มีค่า

- ◆ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี
เป็นประธานจัดกิจกรรม
ปลูกต้นไม้บริเวณทำเนียบ
รัฐบาล เนื่องในโอกาส
วันรักต้นไม้ประจำปีของชาติ

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาประเทศตามกรอบแผนปฏิรูปประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น ในโอกาสวันสำคัญ “วันรักต้นไม้ประจำปีของชาติ” ๒๑ ตุลาคมของทุกปี ซึ่งเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เพื่อเป็นการน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่านที่ทรงให้ความสำคัญกับการปลูกต้นไม้ในทั่วทุกถิ่นของประเทศ รัฐบาลได้จัดกิจกรรมปลูกต้นไม้ในพื้นที่ทำเนียบรัฐบาล เนื่องในโอกาสวันรักต้นไม้ประจำปีของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ร่วมกันปลูกไม้พะยูน จำนวน ๙ ต้น ณ บริเวณสวนด้านหลังปีกซ้ายของตึกไทยคู่ฟ้า เพื่อถวายสักการะ แสดงกตัญญู กตเวทิตาคุณ และสนองพระราชปณิธานของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สมเด็จพระย่าของปวงชนชาวไทย และยังเป็นแบบอย่างที่ดีในการร่วมกันรักษาและลดปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรม

โดยนายกรัฐมนตรีได้กล่าวถึงความสำคัญของการส่งเสริมและการรักษาต้นไม้ว่า คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้ประชาชนปลูกไม้มีค่าในที่ดินของตนเองได้ สำหรับไม้พะยูน เป็น ๑ ใน ๕๘ ไม้มีค่า ที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้เป็นไม้มีค่าทางเศรษฐกิจ สามารถนำมาเป็นทรัพย์สินใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจเพื่อกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินได้ โดยรัฐบาลได้รณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนปลูกต้นไม้ยืนต้นมูลค่าสูงในที่ดินกรรมสิทธิ์ เพื่อเป็นการออมและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ รวมทั้งสร้างให้เกิดพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้นอีกด้วย

ทั้งนี้ เลขาธิการนายกรัฐมนตรี พร้อมคณะผู้บริหารสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ยังได้ร่วมกันปลูกไม้พะยูน ณ บริเวณพื้นที่ส่วนขยายของทำเนียบรัฐบาลด้วย

เสาธงชาติ แห่งทำเนียบรัฐบาล

เดิมทำเนียบรัฐบาลมีเพียงเสาธงชาติประจำทำเนียบรัฐบาล ที่ติดตั้งอยู่ด้านบนหอคอยหลังคาของตึกไทยคู่ฟ้าเท่านั้น เมื่อเริ่มแรกที่ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ดำริให้จัดสร้างเสาธงประจำทำเนียบรัฐบาลขึ้นใหม่ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยต้องการให้มีเสาธงชาติที่ตั้งอยู่บนพื้นดินไว้ประจำทำเนียบรัฐบาลให้เหมือนกับหน่วยงานราชการทั่วไป เพื่อเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชาติ และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เสาธงชาติต้นใหม่ จึงได้รับการจัดสร้างขึ้นบริเวณสนามด้านหน้าตึกสันติไมตรี ตัวเสาทำจากโลหะมีความสูง ๒๕ เมตร และติดตั้งผืนธงชาติไทยขนาด ๕.๐x๗.๕ เมตร และมีการเชิญธงชาติขึ้นสู่เสาน้ำตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล เป็นครั้งแรก ในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๘ เวลา ๐๘.๐๐ น.

การจัดสร้างเสาธงชาติครั้งนี้ใช้เวลาประมาณ ๒ เดือน โดยกรมยุทธโยธาทหารบกและกรมศิลปากรร่วมกันออกแบบและก่อสร้าง โดยออกแบบให้การเชิญธงชาติขึ้นสู่ยอดเสาสามารถทำได้ทั้งระบบปกติและอัตโนมัติ ทำเนียบรัฐบาลมีการเชิญธงชาติใหม่ขึ้นลงเป็นประจำทุกวันในเวลา ๐๘.๐๐ น. และ ๑๘.๐๐ น. ซึ่งหลังจากการเชิญธงชาติลงแล้ว จะนำธงชาติเก็บไว้ที่ตึกไทยคู่ฟ้าในช่วงเย็นของทุกวัน

ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๙ กำหนดให้วันที่ ๒๘ กันยายนของทุกปี เป็นวันพระราชทานธงชาติไทย (Thai National Flag Day) เพื่อเป็นการน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ที่ทรงพระราชทานธงไตรรงค์เป็นธงประจำชาติไทย เป็นความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ซึ่งในวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๐ เวลา ๐๘.๐๐ น. รัฐบาลได้จัดกิจกรรมเนื่องในวันพระราชทานธงชาติไทย และฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี ธงชาติไทย พร้อมกันทั่วประเทศขึ้นเป็นปีแรก โดยในส่วนกลางมี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นประธานในกิจกรรมดังกล่าว ณ บริเวณหน้าเสาธงชาติที่สร้างขึ้นใหม่ และภายในตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล

เก้าอี้ประจำตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี

สืบเนื่องจากการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติ ณ ทำเนียบรัฐบาล ที่มีเป็นประจำทุกปีเรื่อยมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ตามที่สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเสนอคณะรัฐมนตรี และที่ประชุม คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้จัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติ ณ ทำเนียบรัฐบาล ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา โดยสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้เปิดโอกาสให้เด็ก เยาวชน และผู้ปกครองเข้าเยี่ยมชม ทำเนียบรัฐบาล อาทิ ตึกไทยคู่ฟ้า ได้มีการเปิดห้องรับรองต่าง ๆ และ ห้องทำงานของนายกรัฐมนตรี รวมถึงตึกสันติไมตรี ตึกนารีสโมสร ฯลฯ

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้ดำเนินโครงการพัฒนาทำเนียบรัฐบาล และบ้านพิษณุโลก เนื่องจากอาคารบางส่วนมีสภาพชำรุด ประกอบกับไม่ได้มีการปรับปรุงมานานกว่า ๑๒ ปี นางสาวเรณู ตั้งคจิวงกูร รักษาการแทนเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ในขณะนั้น จึงได้นำเสนอให้มีการจัดสร้างเก้าอี้ประจำตำแหน่งนายกรัฐมนตรีที่เป็นการเฉพาะขึ้นมา โดยเห็นควรให้ดำเนินการไปพร้อมกับการพัฒนาปรับปรุงทำเนียบรัฐบาลและบ้านพิษณุโลก และได้มอบหมายให้สำนักสถาปัตยกรรม กรมศิลปากรเป็นผู้รับผิดชอบในการออกแบบและ จัดสร้างจนแล้วเสร็จ และได้เริ่มใช้งานเป็นครั้งแรกเมื่อรัฐบาลของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เข้ามารับหน้าที่ เก้าอี้ประจำตำแหน่งนายกรัฐมนตรีจึงถูกใช้เป็นที่แรกในสมัย รัฐบาลนี้ และมีการนำเก้าอี้ทำงานของนายกรัฐมนตรี ที่สั่งทำขึ้นพิเศษเป็นตัวแทนของประเทศ มาให้เด็ก ๆ นั่งครั้งแรกในวันเด็กแห่งชาติประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘

เก้าอี้ประจำตำแหน่งนายกรัฐมนตรีที่สร้างขึ้นใหม่นี้ โครงสร้างทำจากไม้สักทั้งตัว แกะสลัก ลวดลายเครือเถาย่อมสี่ และปิดลายสีทอง ด้านบนพนักพิงติดตราสัญลักษณ์สำนักนายกรัฐมนตรี ทำด้วยทองเหลืองกัศลายลงสี รูปทรงเก้าอี้พนักพิงสูง ต่อเนื่องกับที่เท้าแขนด้านข้าง เบาะที่นั่ง และพนักพิงบุฟองน้ำอย่างดี หุ้มหนังแท้ เฉพาะพนักพิงด้านหน้าใช้วิธีการเย็บลอน ติดกระดุม เป็นระยะ และตกแต่งขอบทองเหลืองโดยรอบขาเก้าอี้ ตัวเก้าอี้ติดตั้งบนแผ่นเหล็กอย่างดี ทำสี ปรับสูงต่ำ และหมุนได้รอบด้วยแกนเหล็ก ขาส่วนล่างมีลักษณะฐาน ๕ แฉก ติดตั้งล้อเลื่อน ปรับหมุนได้รอบทิศทาง เพื่อความสะดวกในการใช้งานของนายกรัฐมนตรี

โคมแดง เทศกาลตรุษจีน

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้มีดำริให้มีการแขวนโคมแดงมงคลตามธรรมเนียมแบบจีน ในช่วงเทศกาลตรุษจีน โดยเริ่มมีการประดับโคมแดงเป็นครั้งแรกเมื่อเทศกาลตรุษจีน พ.ศ. ๒๕๖๑ และครั้งที่ ๒ เมื่อเทศกาลตรุษจีน พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยได้ประดับโคมแดงบริเวณประตูทางเข้าทำเนียบรัฐบาลทุกประตู เพื่อร่วมฉลองเทศกาลตรุษจีนหรือวันขึ้นปีใหม่ของชาวจีน ซึ่งถือเป็นสิริมงคลในการเริ่มต้นสิ่งที่ดี ๆ รวมทั้งยังได้สร้างความสวยงาม แปลกตาและความรู้สึกดี ๆ แก่ประชาชนที่เดินทางผ่านไปมา

อ่างบัว รอบทำเนียบ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี มีความชื่นชอบในการตกแต่งสวน จากเดิมสนามหญ้าบริเวณตึกไทยคู่ฟ้าและตึกสันติไมตรี เป็นเพียงสนามหญ้าเรียบ ๆ มีการปลูกไม้พุ่มไม้ใบ กระจายอยู่ตามจุดต่าง ๆ นายกรัฐมนตรีจึงมีดำริให้มีการประดับอ่างบัวบริเวณด้านข้างตึกไทยคู่ฟ้า สนามหญ้าข้างตึกสันติไมตรีหลังนอก และลานปาล์มหน้าตึกบัญชาการ ๑ เป็นอ่างบัวสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑ เมตร สูง ๖๐ เซนติเมตร จำนวน ๒๐ ใบ สั่งตรงมาจากแหล่งผลิตอ่างบัวชั้นดีของจังหวัดราชบุรี โดยบัวที่ปลูกแต่ละกระถางมีสายพันธุ์และให้สีสันสวยงามที่ต่างกันไป และในคลองด้านหลังตึกไทยคู่ฟ้าได้นำบัวหลวงจากกรมทหารช่างราชบุรีมาปลูกให้สวยงามแก่บริเวณโดยรอบทำเนียบรัฐบาล

คณะกรรมการพิจารณาจัดทำหนังสือ เกี่ยวกับการพัฒนาภูมิสถาปัตยกรรม ทำเนียบรัฐบาล ในรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี

๑. พลเอก วิชาศ อรุณศรี เลขาธิการนายกรัฐมนตรี	ที่ปรึกษา
๒. นางสาวเรณู ตั้งคจิวงกูร รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง	ที่ปรึกษา
๓. นางสาวปราณี ศรีประเสริฐ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร	ที่ปรึกษา
๔. นางวิสุณี บุญนาค รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร	ประธานกรรมการ
๕. นายธีรวิธ กลั่นเลี้ยง	รองประธานกรรมการ
๖. นางสาวนันทริยา ทวีวงศ์	รองประธานกรรมการ
๗. นางชนิดา เกษมสุข	กรรมการ
๘. นางสาวภคนันท์ ศิลาอาสน์	กรรมการ
๙. นางสาวจินตนา จ้อยจุมพจน์	กรรมการ
๑๐. นางสาวปวีณา ปวิวัฒนศักดิ์	กรรมการ
๑๑. นายสุคนธ์ อันทอง	กรรมการ
๑๒. นายปนัดดา เลี้ยวรุ่งโรจน์	กรรมการ
๑๓. นายสุทธิชาติ อำนวยยสิน	กรรมการ
๑๔. นางสาวสุนิสา ใจนปีติพงศกร	กรรมการ
๑๕. นายอิทธิพงศ์ งามแดน	กรรมการและเลขานุการ
๑๖. นางศุภนิจ สวัสดิ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๗. นางสาววิมลมาส รัตนมณี	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๘. นายสุรเดช อินทร์ภิรมย์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

เอกสารอ้างอิง

- สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. บริษัท ศรีวัฒนาอินเตอร์พรีนท์ จำกัด (มหาชน), พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๐ หนังสือทำเนียบรัฐบาล Government House
- Website : www.thaigov.go.th
- สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. แผ่นพับ ตึกภักดีบดินทร์ ทำเนียบรัฐบาล. ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐

